

Protokoll fört vid pleniföredragning

Näringsavdelningen
Jordbruksbyrån, N2

Närvarande
VT, HJ, RH, AH-J, AH, FK, AR, CW

Frånvarande

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Fredrik Karlström

Protokollförelse
Landskapsagronom
Sölve Högman

Nr 1

Förslag till ändring (6) av landsbygdsutvecklingsprogram
för landskapet Åland för perioden 2014-2020 (CCI
2014FI06RDP002).

ÅLR 2014/4510
121 N2

Beslut

Beslöts godkänna förslaget till ändring nr 6 av Landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland för perioden 2014-2020 i enlighet med **bilaga 1, N221P01** och sända förslaget för godkännande till Europeiska kommissionen genom SFC-datasystemet. Ändringarna genomförs i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling (EJFLU), artikel 11 a) och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 artikel 4 samt Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 2022/2020 gällande fördelning av resurser under åren 2021 och 2022. Ändringarna har godkänt av programmets övervakningskommitté vid dess möte den 7 december 2020.

Beslöts befullmäktiga byråchef Sölve Högman att vid behov göra erforderliga tekniska justeringar och förtydliganden i programändringsförslaget för ett slutligt godkännande av Europeiska kommissionen.

Förslag till ändring (6) av landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland för perioden 2014 - 2020 (cci 2014fi06rdrp002)

Ålands landskapsregering föreslår följande ändring av landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland perioden 2014 - 2020 i enlighet med Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 artikel 4 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), artikel 11 a och 11 b. Ändringen påverkar inte Partnerskapsöverenskommelsen.

Ett preliminärt förslag till programändring med en indikativ finansiering och huvudriktlinjer har presenterats för programmets övervakningskommitté den 7 december 2020 utgående från den information som landskapsregeringen hade tillgång till i mitten av november 2020. Övervakningskommittén beslöt godkänna förslaget och ge förvaltningsmyndigheten fullmakt att färdigställa ändringsförslaget efter att Kommissionens förslag till övergångsbestämmelser antagits, och beslutet om tilläggsfinansiering till medlemsstaterna fastställts. Vidare beviljades förvaltningsmyndigheten fullmakt att överföra de föreslagna ändringarna i SFC-datasystemet i enlighet med de tekniska kraven i systemet.

Den sk. övergångsförordningen (EU) nr 2020/2220¹ antogs den 23 december 2020. Övergångsförordningen omfattar åren 2021 och 2022 varvid finansieringen för de båda övergångsåren ska tillfogas programbudgeten med beaktande av de villkor och öronmärkningar som fastställs i förordningen. Därmed har förvaltningsmyndigheten varit tvungen att omarbetat förslaget utgående från de gällande bestämmelserna.

1. Beskrivning av ändringens huvudsakliga innehåll.

Ändringens huvudsakliga innehåll med motivering beskrivs nedan.

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2020/2220 av den 23 december 2020 om fastställande av vissa övergångsbestämmelser för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) under åren 2021 och 2022 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1305/2013, (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1307/2013 vad gäller resurser och tillämpning under åren 2021 och 2022 och förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller resurser och fördelningen av sådant stöd under åren 2021 och 2022

Ändringarna görs med anledning av den tvååriga övergångsperioden (åren 2021 och 2022). Ändringarna görs också med anledning Europeiska unionens förslag om att komplettera den ordinarie fleråriga rambudgeten 2021 - 2027 med en återhämtningsfinansiering. Återhämtningsfinansieringen presenterades i slutet av maj 2020 i KOM (2020) 442 och ska bidra till EU:s återuppbyggnad efter Covid-19 pandemin. Återhämtningsfinansieringen bidrar för jordbruket och landsbygdens del med 1 821 146,40 euro som under åren 2021 och 2022 ska förstärka landsbygdsutvecklingsfondens finansiering av Ålands landsbygdsutvecklingsprogram för perioden 2014 - 2020. Insatserna som finansieras med återhämtningsfinansiering ska stödja genomförandet av gemenskapens strategier inom den "Gröna given" som omfattar jordbruket och landsbygden, det vill säga "Från jord till bord-strategin" och "Biodiversitetsstrategin". Insatserna ska därmed ha fokus på miljö- och klimat men också innovation och digitalisering.

Enligt bilaga I i Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 ska medlemsstaterna i sina landsbygdsutvecklingsprogram fastställa de insatser som kommer att finansieras med det tilldelade beloppet.

För övergångsperioden kommer finansiering tillhörande programperioden 2021 - 2027 att kunna användas (sk. nya pengar). Medlemsstaterna ska i sina landsbygdsutvecklingsprogram fastställas även de insatser som kommer att finansieras med nya pengar. Övergångsperioden föranleder även övriga åtgärder så som förlängning och anpassning av åtaganden (M10 och M11) som har ingåtts under åren 2014 - 2020. Utöver nya EU-medel och motsvarande nationell motfinansiering kommer programmet att behöva tillföras även mera nationella medel för att finansiera LFA:s nationella husdjursförhöjning under åren 2021 och 2022.

I programbudgeten för åren 2014 - 2020 finns även outnyttjade medel (s.k. gamla pengar) som föreslås bli omfördelade från åtgärd M02 och M13 till M10 för att försäkra ett effektivt genomförande av programmet. Detta föranleder även en omfördelning av programfinansieringen mellan de olika fokusområdena. Även inom den nationella tilläggsfinansieringen (s.k. top-ups) föreslås överföringar och justeringar.

Med anledning av övergångsperioden och på grund av att programmet tillförs både återhämtningsfinansiering och nya pengar ska nya målindikatorer för varje finansieringsslag fastställas för år 2022 (Programdokumentets kapitel 11).

1.1 Förlängning av varaktigheten av programmet

Föreslås att landsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020 ska tillämpas under åren 2021 och 2022.

Motivering:

Enligt kommissionens förslag till reform² av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) efter 2020 skulle medlemsstaterna börja genomföra sina strategiska planer från och med den 1 januari 2021. Detta skulle

² Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för

innebära att medlemsstaterna lämnar in sina strategiska planer senast den 1 januari 2020 och att kommissionen godkänner dessa planer under årets lopp. Med tanke på det rådande läget i både parlamentet och rådet står det klart att grundrättsakterna och de påföljande delegerade akterna och genomförandeakterna inte kommer att antas formellt före januari 2020 och att det därför kommer att vara nödvändigt att planera för en övergångsperiod.

Denna övergångsperiod kommer att kräva en förlängning av den nuvarande rättsliga ramens tillämplighet och anpassningar av vissa regler för att säkerställa kontinuiteten i den gemensamma jordbrukspolitiken fram till dess att det nya systemet har införts.

Utan en förlängning av landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020 riskerar jordbrukare och andra stödmottagare att inte få stöd under övergångsperioden.

Stöden som beviljas från landsbygdsutvecklingsprogrammet har en stor betydelse för det åländska jordbruket och livsmedelsindustrin varför det är viktigt att stöd kan beviljas också under övergångsperioden.

Enligt artikel 1.2 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 2020/2220 (Övergångsförordningen) ska medlemsstaterna begära om förlängning av landsbygdsutvecklingsprogrammet för övergångsperioden för att programmet ska kunna tillämpas under åren 2021 - 2022.

1.2 Fördelning av återhämtningsfinansiering

I samband med förhandlingarna kring unionens långtidsbudget har det också överenskommit om ett omfattande återhämtningspaket som ska stödja medlemsstaternas återhämtning från de följder som Covid-19 pandemin orsakat. I paketet ingår också en pott medel som skall förstärka Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och igenom fonden finansiera återhämtningsåtgärder. Medlemsstaten Finland erhöll ca 210 miljoner euro och dessa medel skall fördelas på de två landsbygdsutvecklingsprogram som finns i Finland. Den andel som fördelas till Ålands landsbygdsutvecklingsprogram utgör 0,87 % av den totala pott som fördelats till Finland eller 1 821 146,40 euro. Finansieringen skall stödja målen i den gröna given och ha en tonvikt mot miljö och klimat samt grön ekonomi, digitalisering och socioekonomisk hållbarhet.

Ingen nationell motfinansiering kommer att användas varvid EU:s finansieringsandel är 100%.

landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 (COM(2018) 392 final – 2018/0216(COD)). Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 (COM(2018) 393 final – 2018/0217(COD)). Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter, (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter, (EU) nr 228/2013 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för unionens yttersta randområden och (EU) nr 229/2013 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för de mindre Egeiska öarna (COM(2018) 394 final/2).

Återhämtningsfinansieringen kräver en separat budgetuppföljning varför de behöver öronmärkas till specifika åtgärder. Detta föranleder ändringar i programdokumentets kapitel 5 (Beskrivning av strategin), kapitel 8 (Beskrivning per åtgärd), kapitel 10 (Finansieringsplan) och kapitel 11 (Indikatorplan). Ändringarna är markerade i de bifogade bilagorna.

1.2.1 Nya åtgärder tillfogas programmet

Föreslås att åtgärd M07 (Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden) tillfogas programmet och att 500 000 av återhämtningsfinansieringen tilldelas åtgärden.

Föreslås vidare att åtgärd M16 (Samarbete) tillfogas programmet och att 230 000 euro tilldelas åtgärden.

Åtgärderna presenteras i sin helhet i bilaga 7 och 8. Åtgärderna införs i programdokumentet som nya punkter 8.2.5 (Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden) och 8.2.8 (Samarbete).

Motivering:

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M07 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet. Nya lösningar och verktyg behövs för att möta landsbygdens och lantbrukets miljö- och klimatutmaningar i framtiden så att lantbruket ska kunna bidra till de utsläppsminskningar av både näringsämnen och växthusgaser som fastställts på både EU- och nationell nivå.

Åtgärden främjar miljö- och socioekonomisk hållbarhet i landsbygdsområden genom aktiviteter som syftar till återställande och uppgradering av det naturliga arvet i byar och landsbygdslandskap och ökar därmed invånarnas trivsel i sin närmiljö.

Målsättningen är att genom områdesvisa utredningar och planer främja och utveckla skötseln av områden med höga naturvärden i syfte att bevara den biologiska mångfalden och det öppna jordbrukslandskapet i jordbruksområdena samt att effektivera utnyttjandet av näringsflöden och minska näringsbelastningen på sjöar och vattendrag i syfte att förbättra sjöarnas och kustvattenförekomsternas ekologiska status. De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Samtliga jordbrukare och andra markförvaltare i ett område görs delaktiga i planeringen och i genomförandet av insatserna vilka även kan leda till andra former av samarbete och utveckling av andra aktiviteter så som rekreations- och kulturaktiviteter. Allas miljömedvetenhet kan ökas och en bättre miljöeffekt uppnås jämfört med enskilda, spridda punktinsatser.

Lokalt genomförda riktade insatser som förbättrar miljön bidrar till programmets tvärgående miljömål genom att skapa förutsättningar för främjande av jordbrukstes vattenvård och biologisk mångfald. Åtgärden kan även leda till innovationer och till att nya metoder tas i bruk.

Åtgärden genomförs som olika projekt som effektiviserar genomförandet av programmets miljöinsatser, men även andra insatser som främjar miljön. Stödet betalas till den som genomför projektet.

Åtgärden omfattar två underåtgärder

- 01 Utarbetande av förvaltningsplaner för områden med högt naturvärde
- 02 Utredningar av naturarvet på landsbygden och i områden med högst naturvärde samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M16 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivisera samarbetet inom näringen både inom Åland och med institutioner utanför Åland för att hantera de småskalighets- och utvecklingsproblem som de glesa strukturer och insulära läge som karakteriserar programområdet.

Den livsmedelsindustri som finns på Åland är avgörande för jordbruket idag samtidigt som den lokala marknadens begränsade omfattning begränsar utvecklingsmöjligheterna för industrin samtidigt som möjligheter till export ofta är avgörande samtidigt som export kräver en produktion med en lönsamhet som kan hantera de höga transportkostnaderna som karakteriserar programområdet. Programadministrationen bedömer att Covid-19 pandemin kan innebära att transportkostnaderna och de problemen med glesa strukturer och effekterna av Ålands avskilda läge kan ytterligare förstärkas.

För att förebygga och förekomma detta så att Åland kan bibehålla eller öka primärproduktionen och förädlingsindustrin är syftet med åtgärden att stödja utvecklingen av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruket och livsmedelsförädlingen samt även inom skogsbruket. Målsättningen är att göra det möjligt för aktörerna att genomföra studie- eller utvecklingsprojekt eller genom investeringar testa nya verksamheter, tekniker, produkter, digitaliseringsprocesser eller andra arbetssätt som kan utveckla och förstärka den åländska landsbygden och livsmedelsproduktionen.

Målsättningen är vidare att åtgärderna inom insatsen skall stödja en ökad konkurrenskraft inom jordbruk och trädgårdsnäring men också stödja en ökad konkurrenskraft inom hela livsmedelskedjan samt bidra till en allmän utveckling och sysselsättning på landsbygden och stödja konkurrenskraften inom de små företagen verksamma inom livsmedelsbranschen.

Åtgärderna genomförs med återhämtningsfinansiering vilket innebär att projekten som stöds kommer att ha en tonvikt på grön ekonomi, digitalisering och socioekonomisk hållbarhet.

I programmet föreslås genomföras en av de tillgängliga underåtgärderna; 16.2 Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk.

1.2.2 Återhämtningsfinansiering till befintliga åtgärder

Föreslås att återhämtningsfinansiering används även för att finansiera insatser inom åtgärd M10 (miljö- och klimatvänligt jordbruk) och M04 (investeringar i fysiska tillgångar).

Inom åtgärd M10 finansieras följande insatser med återhämtningsfinansiering

- åtaganden om skötsel av kulturmark
- åtaganden om skötsel av naturbeten med höga naturvärden
- åtaganden om riktade insatser på naturbeten
- odling av markförbättrande grödor (ingår i Balanserad användning av näringsämnen)

Inom åtgärd M04 kan bl.a. följande projekt finansieras med återhämtningspengar

- småskalig förnyelsebar energiproduktion för i huvudsak eget bruk inom lantbruk och livsmedelsindustri (till exempel solpaneler, energilagring, vindkraft, värmeproduktion och distribution)
- miljöinvesteringar som är kopplade till lantbruk och minskar energiförbrukning och eutrofiering av vattendrag (ej investeringar som krävs för att uppnå lagstadgade krav)
- arbetsmiljöinvesteringar som ökar lantbrukets attraktionskraft som arbetsplats, t.ex. sociala och sanitära utrymmen.

Motivering:

Kommissionen förutsätter att medlemsstaterna inte sänker miljöambitionen i sina befintliga landsbygdsutvecklingsprogram under övergångsperioden. Därför bör minst 37 % av återhämtningsfinansieringen avsättas till åtgärder som är särskilt gynnsamma för miljön och klimatet, för djurskydd eller för samarbetsverksamhet inom Leader. Enligt den föreslagna finansieringsfördelningen avsätts 44 % av programmets återhämtningsfinansiering genom åtgärd M10 till sådana åtgärder.

Dessutom, om medlemsstaten inte kan säkerställa att samma totala andel i procent av EJFLU-bidraget avsätts även under övergångsperioden för åtgärder som är särskilt gynnsamma för miljön och klimatet, bör minst 55 % av återhämtningsfinansieringen avsättas till åtgärder som främjar ekonomisk och social utveckling i landsbygdsområden, så som till investeringar i fysiska tillgångar, jordbruks- och affärsutveckling, stöd till grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden samt samarbete.

I Ålands landsbygdsutvecklingsprogram har 74,13 % av EJFLU-bidraget som tilldelats programmet för åren 2014 - 2020 avsatts till åtgärder som är särskilt gynnsamma för miljön och klimatet (M10, M11 och M13). För åren 2021 och 2022 kommer programmet att tilldelas ytterligare 8 672 788,36 euro (inklusive återhämtningsfinansiering) i EJFLU-bidrag. Enligt den föreslagna finansieringsfördelningen för åren 2021 och 2022 kommer inte längre samma (74,13 %) andel EJFLU-bidrag för åtgärder som är särskilt gynnsamma för miljön och klimatet att uppnås under perioden 2014 – 2022. Detta på grund av den redan höga anslutningen

till de arealbaserade åtgärderna M10, M11 och M13 varvid ingen nämnvärd arealökning kan förväntas under åren 2021 och 2022. Däremot avsätts 56 % av återhämtningsfinansieringen till åtgärder som främjar ekonomisk och social utveckling (M04, M07 och M16).

Sammanfattning av användning av återhämtningspengar

Åtgärd	Belopp
M04	291 146,40
M07	500 000,00
M10	800 000,00
M16	230 000,00
Totalt	1 821 146,40

1.3 Användning av finansiering av tillhörande programperioden 2021 - 2027

Programmet kommer att tilldelas 6 851 625 euro i EJFLU-bidrag för åren 2021 – 2022. Beloppet används för att finansiera programmets befintliga åtgärder enligt principen gamla åtgärder + nya pengar.

Föreslås att beloppet fördelas till de enskilda åtgärderna enligt följande:

Åtgärd	Budget 2021 - 2022	
	Totalt	Varav EJFLU
M01 Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder	60 000,00	21 900,00
M02 Rådgivningstjänster		
– Ekonomirådgivning	30 000,00	10 950,00
– Miljörådgivning	10 000,00	3 650,00
M04 Investeringar i fysiska tillgångar		
– Stöd till investeringar i jordbruksföretag	3 237 000,00	1 181 505,00
– Stöd till investeringar i bearbetning/ marknadsföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter	2 300 000,00	839 500,00
M06 Jordbruks- och affärsutveckling (startstöd)	288 000,00	105 120,00
M10 Miljö- och klimatvänligt jordbruk	2 185 169,14	797 586,74
M11 Ekologisk produktion	2 014 659,00	735 347,25
M13 Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (kompensationsersättning, LFA)	7 278 047,67	2 656 509,20
M19 Stöd till Leader-program	527 048,05	342 582,10
M20 Tekniskt stöd	430 113,07	156 991,67
Totalt	18 360 027,92	6 851 641,96

Detta föranleder ändringar i programdokumentets kapitel 10 (Finansieringsplan) och kapitel 11 (Indikatorplan). Dessutom fastställs mål för år 2025 i resultatramen i programdokumentets kapitel 7.

Ändringarna är markerade i de bifogade bilagorna.

EU:s finansieringsandel är oförändrad (36,5 %/Leader 65 %). Den nationella motfinansieringen uppgår till 11 508 385,97 euro.

Motivering:

För att upprätthålla kontinuitet i arbetet med genomförande av åtgärderna inom kunskapsöverföring och kompetensutveckling samt åtgärder för att förbättra konkurrenskraften inom jordbruket och livsmedelsförädlingen samt att fortsatt stimulera nyetableringar inom jordbruket är det viktigt att dessa åtgärder görs tillgängliga med tillräcklig finansiering också under övergångsperioden. De behov som beskrivs i programmet inför 2014 - 2020 kvarstår och under programperioden har enskilda händelser som t.ex. krisen inom mjölknäringen och den kraftiga torkan under 2018 visat att näringen ständigt behöver arbeta med resiliensfrågor för att kunna bibehålla och utveckla produktionen samt förbättra lönsamheten inom näringen.

För att upprätthålla de miljöeffekter som redan uppnåtts bör finansiering av de åtaganden om miljöersättning och åtaganden om ekologisk produktion som ingåtts under programperioden garanteras under övergångsperioden. Samtliga åtaganden bör därför kunna förlängas med samma villkor och ersättningsbelopp.

Stödet till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar ska kompensera jordbrukare för extrakostnader och inkomstbortfall relaterade till begränsningarna. Stödet har en stor betydelse för de ekonomiska förutsättningarna för bedrivande av jordbruk på de enskilda gårdarna på Åland och är viktigt för bibehållandet av ekonomiskt livskraftiga gårdsbruksheter och därmed till upprätthållandet av sysselsättningen på landsbygden och främjandet av landsbygdsområdenas ekonomiska utveckling. Det är viktigt att stödet kan betalas till samma belopp under övergångsperioden.

I sammanhanget konstateras att det också viktigt att upprätthålla det framgångsrika arbetet med lokal utveckling enligt Leader-metoden varför det är motiverat att också under övergångsperioden försäkra finansiering för den lokala aktionsgruppens arbete.

1.4 Omfördelning av programfinansiering 2014 - 2020

Föreslås att inom åtgärd M02 (Rådgivningstjänster) omfördelas 20 000 euro från miljørådgivning till ekonomirådgivning och 160 000 euro överförs till M10 (Miljö- och klimatvänligt jordbruk). För miljørådgivning återstår således 10 000 euro.

Föreslås vidare att 52 000 euro överförs från åtgärd M13 (Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar, LFA) till åtgärd M10.

Omfördelningen har beaktats i programdokumentets kapitel 7 (Resultatramen) kapitel 10 (Finansieringsplan) och kapitel 11 (Indikatorplan).

I programbudgeten har även ingått en helt nationell finansieringsandel s.k. top-up kopplad till M10 (8 888 euro) och M11 (131 000 euro) och som ingick under övergångsåret 2014 i avtalen från programperioden 2007 - 2013. Hela beloppet kopplat till M10 återstår och av beloppet kopplat till M11 återstår 15 342,28 euro. Föreslås att dessa utnyttjade medel överförs till Kompensationsersättnings (M13) nationella husdjursförhöjning för år 2020.

Motivering:

Det har visat sig att stöd till rådgivning inom ekonomi och konkurrenskraft hittills gått som planerat och att anslaget om 50 000 euro redan utnyttjats under programperioden. Inom miljörådgivningen återstår 190 000 euro som inte utnyttjas. Behovet av ekonomisk rådgivning, framför allt rådgivning gällande marknadsanpassning och konkurrenskraft, förväntas öka delvis som en följd av den pågående Covid-19 pandemin. Under programperioden har hittills ingen miljörådgivning anlåtts varvid det är motiverat att överföra medel från miljörådgivning till ekonomirådgivning för att begränsa effekten förorsakade av sviktande marknad för förädling, direktförsäljning och övriga problem förorsakade av Covid-19 pandemin. 160 000 euro överförs till miljöinsatser inom M10 och istället läggs tyngdpunkten på olika miljöprojekt som kan genomföras med hjälp av den nya åtgärden M07 (se punkt 1.2) och som förväntas engagera ett större antal markförvaltare.

Åtgärd M13 har genomförts med gott resultat under åren 2014 - 2020 och målsättningarna har uppnåtts. Endast en liten del av programfinansieringen återstår vid utgången av år 2020 och för att effektivt kunna utnyttja programbudgeten är det motiverat att överföra beloppet till åtgärd M10.

Den nationella tilläggsfinansieringen för M10 och M11 top-ups var knuten till övergångsåret 2014 varvid betalningar under senare år inte har varit aktuell. Under åren 2014 - 2020 har dock den nationella tilläggsfinansieringen för kompensationsersättnings nationella husdjursförhöjning överskridits med 44 435 euro som delvis kan kompenseras med överföringar från den nationella tilläggsfinansieringen från M10 och M11.

1.5 Ökning av programmets nationella finansiering

Föreslås att ytterligare 20 205,00 euro tillförs i nationella medel för kompensationsersättnings nationella husdjursförhöjning för att täcka underskottet om 44 435,00 euro för åren 2014 - 2020 (24 230 euro överförs från M10 och M11 top-ups, (se punkt 1.4) samt 824 000,00 euro tillförs för behovet åren 2021 - 2022.

Motivering:

Kompensationsbidraget (M13) består dels av en delfinansierad del som beviljas till samtliga gårdar och därutöver av en helt nationellt finansierad del som betalas till husdjursgårdar. Den nationella förhöjningen är 60 euro per hektar och programbudgeten beräknades för den årliga betalningen under åren 2014 – 2020 utgående från en uppskattad areal. Programbudgeten för åren 2014 - 2020 har varit 2 426 000,00 euro vilket nu har visat sig vara 44 435,00 euro mindre än det verkliga behovet.

Det har varit nödvändigt att ha en differentierad stödnivå på basen av olika brukningssystem. På Åland är den allmänna växtodlingens naturliga begränsningar mindre än den naturliga begränsningen för husdjursproduktionens brukningssystem. Av den anledningen skulle en jämn stödnivå ha lett till en överkompensations till växtodlingen i förhållande till husdjursproduktionen. Det är därför motiverat att stödnivån fortsättningsvis är differentierad.

1.6 Övriga ändringar med anledning av övergångsperioden

1.6.1 Ändringar i samband med förlängningen av åtaganden.

Ålands landskapsregering avser att i enlighet med artikel 28.5 och 29.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013) samt artikel 14.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014 förlänga de åtaganden om miljöersättning (M10) och åtaganden om ekologisk produktion (M11) som löper ut år 2021 med ett år och därefter år 2022 ytterligare med ett år. Stödmottagaren ska i samband med ansökan om utbetalning ansöka om att åtagandet förlängs. En odlare som inte vill förlänga sitt åtagande kan frånträda åtagandet utan påföljder när åtagandeperioden upphör.

Kommissionen har uppmärksammat landskapsregeringen på att en förlängning innebär att åtagandet fortlöper oförändrat. Därför ska det inte vara möjligt att göra några som helst ändringar i åtagandet i samband med förlängningen. Kommissionen uppmanar därför landskapsregeringen att ändra programdokumentet till den del som gäller tillåtna ändringar i åtagandena i samband med förlängningen (införda i programdokumentet genom den femte programändringen våren år 2020 (kommissionens beslut C (2020) 1536 final).

Programmet ändras så att det inte är möjligt att frånträda de frivilliga komplementen som ingår i ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller i ett åtagande om ekologisk produktion. Vid förlängningen av ett åtagande om ekologisk produktion som har omfattat både växtodling och husdjursproduktion kan husdjursproduktionen inte frånträdas i samband med förlängningen.

En stödmottagare som omedelbart efter att den inledande perioden om fem år har löpt ut önskar frånträda de frivilliga komplementen eller ekologiska husdjursproduktionen kan ingå ett nytt ettårigt åtagande.

Detta föranleder ändringar i programdokumentets punkt 8.2.6.2 (tidigare punkt 8.2.5.2) och 8.2.7.2. (tidigare punkt 8.2.6.2). Ändringarna har markerats i texten i bilaga 2.

1.6.2 Anpassning till nya tvååriga åtaganden

Med anledning av att programperioden förlängs med två år avser landskapsregeringen år 2021 ingå helt nya två-åriga åtaganden i enlighet med artikel 28.5 andra stycket och artikel 29.3 andra stycket i förordning (EU) nr 1305/2013. Den kortare åtagandeperioden ska fastställas i landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Åtagandeperiodens längd fastställs i programdokumentets punkt 8.2.6.2 och 8.2.7.2.

Dessutom bör vissa villkor anpassas till den kortare åtagandeperioden;

- Kvalitetstestet av åkermark som är en förutsättning för erhållande ersättning för balanserad användning av näringsämnen ska utföras senast före utgången av det andra åtagandeåret.
- Hela åtagandearalen som ingår i de tvååriga åtagandena om skötsel av kulturmark eller skötsel av naturbeten med höga naturvärden måste betas båda åren.
- En stödmottagare som ingår ett helt nytt åtagande om ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion måste delta i de kurser som är en förutsättning för erhållande av ersättningen senast före utgången av det andra åtagandeåret.

Detta föranleder ändringar i programdokumentets kapitel 8.2.6.3.7.1, 8.2.6.3.11.1., 8.2.6.3.13.1., 8.2.7.3.1.1. och 8.2.7.3.2.1.

År 2018 kunde nya åtaganden om ekologisk produktion och övergång till ekologisk produktion ingås och på grund av de begränsade ekonomiska resurserna fastställdes urvalskriterier för att anpassa den godkända arealen till de kvarvarande medlen. För nya tvååriga åtaganden som ingås år 2021 tillämpas inte urvalskriterier.

Motivering:

De flesta åtaganden om miljöersättning och ersättning för ekologisk produktion är från år 2015. Efter det har det varit möjligt att ingå nya åtaganden endast i en begränsad omfattning. Ett behov av att ingå nya åtaganden redan före nästa programperiod inleds år 2023 har konstaterats. För nya åtaganden som ingås från och med år 2021 måste dock en kortare åtagandeperiod fastställas i landsbygdsutvecklingsprogrammet (artikel 28.5 och 29.3 i förordning (EU) nr 1305/2013).

På grund av att programmet tillförts mera finansiering för åren 2021 och 2022 är det inte nödvändigt att begränsa arealen i de åtaganden som ingås år 2021.

1.7 Indragning av ytterligare nationell finansiering

Föreslås att ett belopp om 500 000 euro stryks från tabellen ytterligare nationell finansiering M04- Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17) underåtgärd 4.2 Stöd för investeringar för bearbetning/saluföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter. Ändringen syns i programdokumentets kapitel 13 samt 13.2.

Motivering:

Finansieringsramen för underåtgärd 4.2 Stöd för investeringar för bearbetning/saluföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter M04 har utökats dels genom programändring 4 där programfinansiering omfördelades från åtgärd M04 (Investeringar i fysiska tillgångar inom jordbruket, 2 A) till M04 (Investeringar i fysiska tillgångar inom livsmedelsförädling, 3 A), dels genom den nu aktuella programändringen där finansiering tillhörande programperioden 2021 - 2027 används för att finansiera programmets befintliga åtgärder. Dessa åtgärder medför att det inte föreligger ett behov av ytterligare nationell finansiering för investeringar i fysiska tillgångar inom livsmedelsförädling.

1.8 Ändring av M04 underåtgärd 4.2 Stöd för investeringar för bearbetning/saluföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter

Föreslås ett tillägg under M04 underåtgärd 4.2 Stöd för investeringar för bearbetning/saluföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter för att möjliggöra investeringar med syfte att förbättra företagets energieffektivitet. Ändringen syns i programdokumentets kapitel 8.2.3.3.4.1, 8.2.3.3.4.5, 8.2.3.3.3.4.8 samt kapitel 13.2.

Motivering:

Kostnadsläget är högt på Åland med betydande transportkostnader ifråga om export av produkter och import av förnödenheter samt dyra el och energikostnader. Konkurrenskraften hos livsmedelsförädlarna kan förbättras genom energieffektivitet. Investeringar i sådant som företaget självt kan påverka, exempelvis produkterna och tjänsterna, maskiner och den utrustning som används samt företagets verksamhet gör det möjligt för företagen att sänka de direkta driftskostnaderna för energi. Förutom stärkt konkurrenskraft främjas en övergång till den cirkulära ekonomin en omställning till förnybara energikällor och en hållbar resursanvändning. Endast investeringar som är ämnad för den egna energiproduktionen föreslås stöd ur programmet.

Satsningen att förbättra företagets energieffektivitet möjliggör konkurrenskraftiga och hållbara livsmedelsindustriföretag vilket är av avgörande betydelse för jordbruksproducenternas långsiktiga utvecklingsmöjligheter och stöder hela näringens fortsatta utveckling.

Stödet beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, avsnitt 7 artikel 41.

Bilagor:

Bilaga 1: Programdokumentets kapitel 5 Beskrivning av strategin

Bilaga 2: Programdokumentets kapitel 7 Beskrivning av resultatramen

Bilaga 3: Programdokumentets kapitel 8 Beskrivning av de utvalda åtgärderna

Bilaga 4: Programdokumentets kapitel 10 Finansieringsplan

Bilaga 5: Programdokumentets kapitel 11 Indikatorplan

Bilaga 6: Programdokumentets kapitel 12 Ytterligare nationell finansiering

Bilaga 7: Åtgärd M07 - Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden

Bilaga 8: Åtgärd M16 – Samarbete

5. BESKRIVNING AV STRATEGIN

5.1. Motivering till valet av vilka behov som ska hanteras genom landsbygdsutvecklingsprogrammet samt val av mål, prioriteringar, fokusområden och fastställande av mål baserat på belägg från swotanalysen och kartläggningen av behov. När så är relevant, en motivering till valet av tematiska delprogram som ingår i programmet. Motiveringen ska särskilt visa att de krav som anges i artikel 8.1 c led i och iv i förordning 1305/2013 uppfylls

Primärnäringsarna, dvs. jordbruks, skogsbruk samt fiske tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljön och landskapet. Övergripande målsättning för **landsbygdsutvecklingsprogrammet** för Åland 2014-2020 är att bidra till en hållbar ekonomisk och smart utveckling på landsbygden och till att utveckla och diversifiera det till landsbygden kopplade näringslivet. Programmet skall dessutom bidra till att stärka och utveckla de redan goda natur- och miljöförhållanden samt stärka landskapets attraktivitet som samhälle. Programmets främsta prioritering att säkerställa en tillräcklig primärproduktion och på så sätt se till att det finns livsmedel för konsumenterna och råmaterial för Ålands livsmedelsindustri. Detta bör bygga på ett konkurrenskraftigt och miljövänligt hållbart jordbruk. Ett livskraftigt jordbruk med hög konkurrenskraft och god lönsamhet innebär också att lantbruket har förutsättningar att anpassa sig krav och behov gällande också miljö och klimat samtidigt som det skapar förutsättningar för livsmedelsindustri och kringverknings i det övriga åländska samhället. Detta skall uppnås genom genomförande av 9 åtgärder inom fem av sex unionsprioriteringarna samt inom 7 fokusområden. Åtgärderna är i linje och stöder EU:s allmänna strategier inom området som EU:s sjunde miljöhandlingsprogram, EU:s strategi för biologisk mångfald, EU:s resurseffektivitetsstrategi. Programmet utgör också ett viktigt instrument innehållande de viktigaste åtgärderna riktade till jordbruket inom det åländska vattenvårdsprogrammet som genomförs med grund i EU:s ramdirektiv för vatten. Programmet skall också stöda målsättningarna i ovanstående strategier och program och förslagen till åtgärder och insatser är utformade med denna utgångspunkt. I förslaget till landsbygdsutvecklingsprogram har åtgärder riktade till jordbruket prioriterats framom åtgärder riktade till skogsbruket då särskilda behov för arealbaserade miljöinsatser inom skogsbruket inte konstaterats samt att de behov gällande övrig utvecklande av skogsbruket och bioenergi genomförs utanför programmet inom ramen för nationella lösningar som i sin tur stöder EU:s skogsbruksstrategi.

Unionsprioritering 5 omfattas inte av programmet. På basen av Swot-analysen konstateras att behoven gällande konkurrenskraft, vattenkvalitet och biologisk mångfald är behov som värderas högre samtidigt som direkta åtgärder som stöder unionsprioritering 5 är mycket kapitalintensiva. Genomförande av unionsprioritering 5 skulle innebära risken i att skapa ett program där huvuddelen av resurserna inte stöder de behov som Swot-analysen lyfter fram i första hand. Flera av de åtgärder och insatser som bidrar till att uppnå målen för unionsprioritering 4 bidrar dock potentiellt till målen för också för unionsprioritering 5 vilket innebär att programmet som helhet på ett balanserat sätt stöder de i Swot-analysen beskrivna behoven samtidigt som programmet är i enlighet och stöder de inom unionen antagna strategierna gällande hållbarhet, miljö och klimat.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet kommer att tillämpas under övergångsperioden åren 2021 och 2022 för att säkerställa kontinuiteten i jordbrukspolitiken fram till dess att den nya programperioden inleds. Stöden som beviljas från landsbygdsutvecklingsprogrammet har en stor betydelse för det åländska jordbruket och livsmedelsindustrin varför det är viktigt att stöd kan beviljas också under övergångsperioden.

Programmet har tilldelats 1 821 146,40 euro i s.k. återhämtningsfinansiering och därutöver 6 851 641,56 euro i unionsstöd från EJFLU vilket tillsammans med den nationella motfinansieringen innebär att programbudgeten ökar med totalt 18 360 027,92 euro.

För återhämtningsfinansieringen kommer ingen nationell motfinansiering att användas varvid EU:s finansieringsandel är 100%.

Återhämtningsfinansieringen används dels för befintliga åtgärder, dels till två nya åtgärder som införs i programmet. De två nya åtgärderna är

- M07 Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden (artikel 20)
- M16 Samarbete (artikel 35)

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M07 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet. Nya lösningar och verktyg behövs för att möta landsbygdens och lantbrukets miljö- och klimatutmaningar i framtiden så att lantbruket ska kunna bidra till de utsläppsminskningar av både näringsämnen och växthusgaser som fastställts på både EU- och nationell nivå. Åtgärden främjar miljö- och socioekonomisk hållbarhet i landsbygdsområden genom aktiviteter som syftar till återställande och uppgradering av det naturliga arvet i byar och landsbygdslandskap och ökar därmed invånarnas trivsel i sin närmiljö.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte heller omfattat åtgärd M16 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivera samarbetet inom näringen både inom Åland och med institutioner utanför Åland för att hantera de småskalighets- och utvecklingsproblem som de glesa strukturer och insulära läge som karakteriserar programområdet. Den livsmedelsindustri som finns på Åland är avgörande för jordbruket idag samtidigt som den lokala marknadens begränsade omfattning begränsar utvecklingsmöjligheterna för industrin samtidigt som möjligheter till export ofta är avgörande samtidigt som export kräver en produktion med en lönsamhet som kan hantera de höga transportkostnaderna som karakteriserar programområdet. Programadministrationen bedömer att Covid-19 pandemin kan innebära att transportkostnaderna och de problemen med glesa strukturer och effekterna av Ålands avskilda läge kan ytterligare förstärkas. För att förebygga och förekomma detta så att Åland kan bibehålla eller öka primärproduktionen och förädlingsindustrin är syftet med åtgärden att stödja utvecklingen av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruket och livsmedelsförädlingen samt även inom skogsbruket. Målsättningen är att göra det möjligt för aktörerna att genomföra studie- eller utvecklingsprojekt eller genom investeringar testa nya verksamheter, tekniker, produkter, digitaliseringsprocesser eller andra arbetssätt som kan utveckla och förstärka den åländska landsbygden och livsmedelsproduktionen.

Återhämtningsfinansiering tilldelas även åtgärd M10 och M04 (investeringar i fysiska tillgångar) för att finansiera sådana befintliga insatser och projekt som stöder målsättningarna för återhämtningsfinansieringen och de gröna given (förordning (EU) 1305/2013 artikel 58a).

Av återhämtningsfinansieringen avsätts 56% till åtgärder som främjar ekonomisk och social utveckling (M04, M07 och M16) på grund av att samma (74,13%) andel EJFLU-bidrag för åtgärder som är särskilt gynnsamma för miljön och klimatet kommer inte att kunna uppnås under den förlängda programperioden 2014 – 2022. Detta på grund av den redan höga anslutningen till de arealbaserade åtgärderna M10, M11 och M13 varvid ingen nämnvärd arealökning kan förväntas under åren 2021 och 2022.

Under åren 2021 och 2022 används även sk. nya pengar för att finansiera programmets befintliga åtgärder. Samtliga åtgärder tilldelas ytterligare medel.

För att upprätthålla kontinuitet i arbetet med genomförande av åtgärderna inom kunskapsöverföring och kompetensutveckling samt åtgärder för att förbättra konkurrenskraften inom jordbruket och livsmedelsförädlingen samt att fortsatt stimulera nyetableringar inom jordbruket är det viktigt att dessa åtgärder görs tillgängliga med tillräcklig finansiering också under övergångsperioden. De behov som beskrivs i programmet inför 2014 - 2020 kvarstår och under programperioden har enskilda händelser som t.ex. krisen inom mjölknäringen och den kraftiga torkan under 2018 visat att näringen ständigt behöver arbeta med resiliensfrågor för att kunna bibehålla och utveckla produktionen samt förbättra lönsamheten inom näringen.

För att upprätthålla de miljöeffekter som redan uppnåtts bör finansiering av de åtaganden om miljöersättning och åtaganden om ekologisk produktion som ingåtts under programperioden garanteras under övergångsperioden. Samtliga åtaganden bör därför kunna förlängas med samma villkor och ersättningsbelopp.

Stödet till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar ska kompensera jordbrukare för extrakostnader och inkomstbortfall relaterade till begränsningarna. Stödet har en stor betydelse för de ekonomiska förutsättningarna för bedrivande av jordbruk på de enskilda gårdarna på Åland och är viktigt för bibehållandet av ekonomiskt livskraftiga gårdsbruksenheter och därmed till upprätthållandet av sysselsättningen på landsbygden och främjandet av landsbygdsområdenas ekonomiska utveckling. Det är viktigt att stödet kan betalas till samma belopp under övergångsperioden.

I sammanhanget konstateras att det också viktigt att upprätthålla det framgångsrika arbetet med lokal utveckling enligt Leader-metoden varför det är motiverat att också under övergångsperioden försäkra finansiering för den lokala aktionsgruppens arbete.

5.2. Kombinationen och motiveringen av landsbygdsutvecklingsåtgärderna för varje fokusområde, inklusive en motivering av att tilldelningen av finansiella medel till programmets åtgärder är tillräcklig för att de fastställda målen ska kunna uppnås, i enlighet med artikel 8.1 c ii och iii i förordning (EU) nr

1305/2013. Den kombination av åtgärder som ingår i interventionslogiken ska bygga på uppgifter från Swot-analysen och den motivering och prioritering av behoven som avses i punkt 5.1

3A) Förbättra primärproducenternas konkurrenskraft genom att på ett bättre sätt integrera dem i livsmedelskedjan med hjälp av kvalitetssystem, skapa mervärde för jordbruksprodukter, säljfrämjande åtgärder på lokala marknader och inom korta leveranskedjor, producentgrupper och producentorganisationer samt branschorganisationer

5.2.3.1.1. Val av landsbygdsutvecklingsåtgärder

- M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)
- M16 – Samarbete (artikel 35)

5.2.3.1.2 Kombination och motivering av landsbygdsutvecklingsåtgärder

Det åländska lantbruket och livsmedelsförädlingen lever i ett ömsesidigt förhållande. Lantbruket har stor betydelse för med tanke på försörjningen av råvaror till livsmedelsindustrin. Livsmedelsindustrin är mycket betydelsefull för det åländska lantbruket i form av förädlare av lokalt producerade råvaror främst i form av potatis, mjölk, kött och fisk. Betydelsen och beroendet är ömsesidigt då lokalt producerad kvalitetsråvara och en i produktionen väl integrerad logistik och förhållandevis låga råvarutransportkostnader är grunden för hur livsmedelsindustrin ser ut idag och hur den utvecklas. Organiseringen av livsmedelskedjan är sålunda viktig för hela näringens fortsatta utveckling. Produktion och förädling bör knytas tättare samman för att optimera produktion och efterfrågan förhållandet och att "rätt" råvara produceras. Näringens målsättningar gällande ökad produktivitet och ökad produktion innebär också större volymer som skall avsättas på en marknad där det råder hård konkurrens.

För att ta helhetsgrepp över livsmedelsklustret bör även livsmedelsförädlingsledet införlivas i satsningen på en levande landsbygd och jordbruksproduktion. Detta görs på samma sätt som inom jordbruket genom konkurrens- och säljfrämjande stimulansåtgärder. I strategin ingår också att öka kommersialiseringen av forskningsresultat och idéer.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M16 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivisera samarbetet inom näringen både inom Åland och med institutioner utanför Åland för att hantera de småskalighets- och utvecklingsproblem som de glesa strukturer och insulära läge som karakteriserar programområdet.

Den livsmedelsindustri som finns på Åland är avgörande för jordbruket idag samtidigt som den lokala marknadens begränsade omfattning begränsar utvecklingsmöjligheterna för industrin samtidigt som möjligheter till export ofta är avgörande samtidigt som export kräver en produktion med en lönsamhet som kan hantera de höga transportkostnaderna som karakteriserar programområdet.

Programadministrationen bedömer att Covid-19 pandemin kan innebära att transportkostnaderna och de problemen med glesa strukturer och effekterna av Ålands avskilda läge kan ytterligare förstärkas.

För att förebygga och förekomma detta så att Åland kan bibehålla eller öka primärproduktionen och förädlingsindustrin är syftet med åtgärden att stödja utvecklingen av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruket och livsmedelsförädlingen samt även inom skogsbruket. Målsättningen är att göra det möjligt för aktörerna att genomföra studie- eller utvecklingsprojekt eller genom investeringar testa nya verksamheter, tekniker, produkter, digitaliseringsprocesser eller andra arbetsätt som kan utveckla och förstärka den åländska landsbygden och livsmedelsproduktionen.

Åtgärderna genomförs med återhämtningsfinansiering vilket innebär att projekten som stöds kommer att ha en tonvikt på grön ekonomi, digitalisering och socioekonomisk hållbarhet.

4A) Återställa, bevara och förstärka den biologiska mångfalden, bland annat i Natura 2000-områden och i områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar och jordbruk med höga naturvärden, liksom de europeiska landskapens karaktär

5.2.4.1.1. Åtgärder för jordbruksmark

- M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)
- M07 - Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden (artikel 20)
- M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)
- M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)
- M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)

5.2.4.1.3. Kombination och motivering av landsbygdsutvecklingsåtgärder

SWOT-analysen som har gjorts på basen av nulägesbeskrivningen illustrerar att det finns särskilda problem beträffande igenväxning av jordbrukslandskapet och att detta redan har börjat leda till en försämring av den biologiska mångfalden. Naturbetena har en speciellt stor betydelse för den biologiska mångfalden i jordbruksmiljön varför förhindrandet av igenväxningen av naturbeten och en ökning av mångfalden i naturen har identifierats som de största behoven för att återställa och bevara den biologiska mångfalden.

På grund av att naturbetena inte gödslas är avkastningen låg varvid även djurtätheten måste hållas på en måttlig nivå. Av detta följer att det är mer kostsamt för en djurägare att hålla djur på naturbete än på högavkastande vallar på åkermark. Den arealbaserade miljöersättningen har visat sig vara det bästa sättet att ersätta odlarna för dessa kostnader.

Miljöersättning (miljöstöd) beviljas år 2012 för 1.057 hektar så kallade prioriterade naturbeten som består av hagar, ängar och strandängar vilka anses som de värdefullaste betesområdena. Denna areal behöver

fortfarande betas och skötas enligt traditionella metoder. Miljöstödet bör därför genomföras med stark inriktning på landskapsvård, den biologiska mångfalden och landskapsbilden.

Genom miljöersättningen kan odlare som föder upp ursprungsraser i syfte att bevara de genetiska resurserna erhålla ersättning för sina kostnader så att populationerna bibehålls minst på nuvarande nivå.

Vissa landskapsvårdsinsatser, så som hamling av träd på lövängarna och stängsling är väldigt kostsamma och kan inte ersättas med ett arealbaserat stöd. Med stödet för investeringar i fysiska tillgångar kan dessa kostnader för en icke produktiv investering ersättas fullt ut. Åtgärden genomförs med leadermetoden för att öka genomförandeeffektiviteten med erfarenhet från föregående period.

De odlare som genomför landskapsvårdsinsatser bör ha tillgång till rådgivning så att insatserna genomförs på rätt sätt.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M07 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivisera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet.

Målsättningen är att genom områdesvisa utredningar och planer främja och utveckla skötseln av områden med höga naturvärden i syfte att bevara den biologiska mångfalden och det öppna jordbrukslandskapet i jordbruksområdena. De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Samtliga jordbrukare och andra markförvaltare i ett område görs delaktiga i planeringen och i genomförandet av insatserna vilka även kan leda till andra former av samarbete och utveckling av andra aktiviteter så som rekreations- och kulturaktiviteter. Allas miljömedvetenhet kan ökas och en bättre miljöeffekt uppnås jämfört med enskilda, spridda punktsatser.

5.2.4.2. 4B) Förbättra vattenförvaltningen, inbegripet hanteringen av gödselmedel och växtskyddsmedel

5.2.4.2.1. Åtgärder för jordbruksmark

- M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)
- M07 - Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden (artikel 20)
- M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)
- M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)
- M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)

5.2.4.2.3. Kombination och motivering av landsbygdsutvecklingsåtgärder

I SWOT-analysen har man kunnat identifiera näringsläckaget från jordbruket som en av näringsgrenens största miljömässiga svagheter varför största behovet att förbättra vattenförvaltningen är minska näringsläckaget från jordbruket samt sänka fosforhalterna i jorden.

Näringsläckage minskas genom kombination av omfattande och varierande metoder både i åkermarken och vid vattendragen i anslutning till åker och det arealbaserade miljöstödet är enligt landskapsregerings *Åtgärdsprogram för Ålands kust-, yt- och grundvatten 2009-2015* ett viktigt verktyg i vattenvårdsarbetet på Åland.

Jordbrukets miljöstud har ända sedan år 1995 genomförts i hög grad med målsättning att minska växtnäringsläckaget. Intresset för åtgärden har varit stort och år 2012 omfattades 447 lantbrukare av miljöstödet vilket är 88 procent av alla aktiva lantbrukare på Åland. Arealmässigt omfattade miljöstödet 12 896 hektar vilket är 93 procent av åkerarealen på Åland. Tack vare miljöstödet har fosforhalterna i åkermarken sakta sjunkit och urläkningen minskat men fosforhalterna är ännu på rätt höga nivåer och urläkningen rätt så betydande. Det är därför ytterst viktigt att fortsätta med denna typ av arealbaserat miljöarbete på gårdarna även i fortsättningen för att målen i det ovannämnda vattenåtgärdsprogrammet ska uppnås. Miljöersättningen bör därför genomföras med en stor fokus på vattenvården

Ekologisk produktion karaktäriseras av optimal resursanvändning. Användningen av lättlösliga konstgödselmedel ersätts med miljövänligare åtgärder och växtnäring tillvaratas effektivt i gårdens kretslopp. Husdjursproduktion sker extensivt på djurens villkor. Miljö- och vattenbelastningen är därför mindre i ekologisk produktion jämfört med konventionell.

Som komplement till de arealbaserade stöden behövs stöd för icke produktiva investeringar i olika typer av miljöprojekt som genomförs i anslutning till odlingsmarken. Omsorgsfullt inriktade insatser inom denna åtgärd är mycket effektiva. Åtgärden genomförs med leadermetoden för att öka genomförande effektiviteten med erfarenhet från föregående period. För att förstärka genomförandet av både arealbaserade insatser och insatser i olika projekt samt ökad medvetenhet om åtgärder för anpassning och begränsning kopplade till klimatförändringen behövs stöd för rådgivning.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M07 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet. Nya lösningar och verktyg behövs för att möta landsbygdens och lantbrukets miljö- och klimatutmaningar i framtiden så att lantbruket ska kunna bidra till de utsläppsminskningar av både näringsämnen och växthusgaser som fastställts på både EU- och nationell nivå.

Målsättningen är att genom områdesvisa utredningar och planer effektivera utnyttjandet av näringsflöden och minska näringsbelastningen på sjöar och vattendrag i syfte att förbättra sjöarnas och kustvattenförekomsternas ekologiska status. De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Samtliga jordbrukare och andra markförvaltare i ett område görs delaktiga i planeringen och i genomförandet av insatserna vilka även kan leda till andra former av samarbete och utveckling av andra aktiviteter så som rekreations- och kulturaktiviteter. Allas miljömedvetenhet kan ökas och en bättre miljöeffekt uppnås jämfört med enskilda, spridda punktinsatser.

5.2.4.3. 4C) Förebygga markerosion och förbättra markskötseln

5.2.4.3.1. Åtgärder för jordbruksmark

- M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)
- M07 - Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden (artikel 20)
- M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)
- M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)
- M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)

5.2.4.3.3. Kombination och motivering av landsbygdsutvecklingsåtgärder

Enligt nulägesbeskrivningen och Swot-analysen kan man börja se en försämring av markens produktionsförmåga som främst beror på att halten organisk substans i marken har minskat och markstrukturen har försämrats. Markens produktionsförmåga är en grundförutsättning för en hållbar lantbruksproduktion varför de största behoven för att förbättra markskötseln är därför att förbättra markens produktionsförmåga, markstrukturen och vattenhushållningen samt markens förmåga att fungera som kolbindare. Den arealbaserade miljöersättningen med insatser som direkt påverkar markstrukturen har bedömts vara den mest lämpade åtgärden för att effektivt åstadkomma en förbättrad markskötsel.

För att förstärka genomförandet av de markförbättrande insatserna behöver odlarna ha tillgång till rådgivningstjänster.

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M07 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivisera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet. Nya lösningar och verktyg behövs för att möta landsbygdens och lantbrukets miljö- och klimatutmaningar i framtiden så att lantbruket ska kunna bidra till de utsläppsminskningar av både näringsämnen och växthusgaser som fastställts på både EU- och nationell nivå.

De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Åtgärden ska stöda genomförandet av åtgärderna M02 och M10.

5.4. En **översiktstabell** över interventionslogiken som visar de prioriteringar och fokusområden som valts ut för landsbygdsprogrammet, de kvantifierade målen och den kombination av åtgärder som ska användas för att uppnå dem, inklusive de,00 planerade utgifterna (tabellen genereras automatiskt med utgångspunkt i den information som lämnats i avsnitten 5.2 och 11)

Kommenterad [LL1]: Borde registrera i SFC:n först

Prioritering 1				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
1A	T1: Procentandel utgifter inom ramen för artiklarna 14, 15 och 35 i förordning (EU) nr 1305/2013 i förhållande till de sammanlagda utgifterna för landsbygdsprogrammet (fokusområde 1A)	0,63%		M01, M02, M16
1C	T3: Totalt antal deltagare som utbildats enligt artikel 14 i förordning (EU) nr 1305/2013 (fokusområde 1C)	450,00 700,00		M01
Prioritering 2				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
2A	T4: Procentandel jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (fokusområde 2A)	13,79%	6 162 920,00 9 820 920,00	M01, M02, M04
2B	T5: Procentandel jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för affärsutvecklingsplaner/investeringar för unga jordbrukare (fokusområde 2B)	3,79%	900 000,00 1 188 000,00	M06
Prioritering 3				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
3A	T-AX01 Total investering (euro)	13 200 000,00	3 700 000,00	M04 M16
Prioritering 4				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
4A (agri)	T9: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande som stöder biologisk mångfald och/eller landskap (fokusområde 4A)	23,33 24,08%	58 416 306,14 44 812 282,00	M02, M07, M10, M11, M13
4B (agri)	T10: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra vattenförvaltning (fokusområde 4B)	68,23 66,42%		
4C (agri)	T12: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra markskötsel och/eller förebygga jorderosion (fokusområde 4C)	20,19 18,67%		
Prioritering 6				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
6B	T21: Procentandel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier (fokusområde 6B)	101,10%	1 644 000,00	M19, M35
	T22: Procentandel av landsbygdsbefolkningen som får ta del av förbättrade tjänster/infrastrukturer (fokusområde 6B)	24,69%		
	T23: Arbetsstillfällen som skapats i projekt som får stöd (Leader) (fokusområde 6B)	5,00		

7. BESKRIVNING AV RESULTATRAMEN

Bilaga 2

7.1 Indikatorer

Prioritering	Applicable	Indikator och måttenhet i tillämpliga fall	Mål 2025 (a)	Justering för tilläggsbetalningar (b)	Adjustment EURI (C)	Target absolute value (A-B-C)
P2: Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning	X	Antal jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (fokusområde 2A) + jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för affärsutvecklingsplaner/investeringar för unga jordbrukare (fokusområde 2B)	149,00 102,00		9	140,00 102,00
	X	Summa offentliga utgifter P2 (euro)	10 989 066,40 7 062 920,00		291 146,40	10 697 920,00 7 062 920,00
P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket	X	Summa offentliga utgifter P3 (euro)	5 730 000,00 3 700 000,00	0,00 500 000,00	230 000,00	5 500 000,00 3 200 000,00
		Antal jordbruksföretag som får stöd för deltagande i kvalitetssystem, lokala marknader och korta leveranskedjor, samt producentgrupper (fokusområde 3A)	10		10	
		Antal jordbruksföretag som deltar i system för riskhantering (fokusområde 3B)				

P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket	X	Summa offentliga utgifter P4 (euro)	58 424 353,81 44 812 282,00	3 410 093,00 2 565 888,00	1 300 000,00	53 714 260,81 42 246 394,00
	X	Jordbruksmark som omfattas av åtagande som bidrar till biologisk mångfald (ha) (fokusområde 4A) + förbättrar vattenförvaltning (ha) (fokusområde 4B) + förbättrar markskötsel och/eller förebygger jorderosion (ha) (fokusområde 4C)	14 448,00 14 687,00		2 420,00	12 028,00 14 687,00
P6: Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden	X	Summa offentliga utgifter P6 (euro)	2 171 048,05 1 644 000,00			2 171 048,05 1 644 000,00
		Antal insatser som får stöd för att förbättra grundläggande tjänster och infrastrukturer i landsbygdsområden (fokusområdena 6B och 6C)				
	X	Befolkning som omfattas av LAG-gruppen (fokusområde 6B)	28 666,00			28 666,00

7.1.1. P2: Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning

7.1.1.1. Antal jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (fokusområde 2A) + jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för affärsutvecklingsplaner/investeringar för unga jordbrukare (fokusområde 2B)

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~402,00~~ 149,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C): 9

Target absolute value (A-B-C): ~~402,00~~ 140,00

7.1.1.2. Summa offentliga utgifter P2 (euro)

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~7 062 920,00~~ 10 989 066,40

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C): 291 146,40

Target absolute value (A-B-C): ~~7 062 920,00~~ 10 697 920,00

7.1.2. P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket

7.1.2.1 Summa offentliga utgifter P3 (euro)

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~3 700 000,00~~ 5 730 000,00

Justering för tilläggsbetalningar (b): ~~500 000,00~~ 0,00

Adjustment EURI (C): 230 000,00

Target absolute value (A-B-C): ~~3 200 000,00~~ 5 500 000,00

7.1.2.2. Antal jordbruksföretag som får stöd för deltagande i kvalitetssystem, lokala marknader och korta leveranskedjor, samt producentgrupper (fokusområde 3A)

Applicable: Nej

Mål 2025 (a): 10

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C): 10

Target absolute value (A-B-C):

Applicable: Nej

7.1.2.3 Antal jordbruksföretag som deltar i system för riskhantering (fokusområde 3B)

Applicable: Nej

Mål 2025 (a): 0,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C):

Target absolute value (A-B-C): 0,00

7.1.3. P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

7.1.3.1 Summa offentliga utgifter P4 (euro)

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~44 812 282,00~~ 58 424 353,81

Justering för tilläggsbetalningar (b): ~~2 565 888,00~~ 3 410 093,00

Adjustment EURI (C): 1 300 000,00

Target absolute value (A-B-C): ~~42 246 394,00~~ 53 714 260,81

7.1.3.2. Jordbruksmark som omfattas av åtagande som bidrar till biologisk mångfald (ha) (fokusområde 4A) + förbättrar vattenförvaltning (ha) (fokusområde 4B) + förbättrar markskötsel och/eller förebygger jorderosion (ha) (fokusområde 4C)

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~14 687,00~~ 14 448,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C): 2 420,00

Target absolute value (A-B-C): ~~14 687,00~~ 12 028,00

Applicable: Ja

7.1.4. P6: Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden

7.1.4.1. Summa offentliga utgifter P6 (euro)

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~1 644 000,00~~ 2 171 048,05

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C):

Target absolute value (A-B-C): ~~1 644 000,00~~ 2 171 048,05

7.1.4.2. Antal insatser som får stöd för att förbättra grundläggande tjänster och infrastrukturer i landsbygdsområden (fokusområdena 6B och 6C)

Applicable: Nej

Mål 2025 (a): 0,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C):

Target absolute value (A-B-C): 0,00

Applicable: Nej

7.1.4.3. Befolkning som omfattas av LAG-gruppen (fokusområde 6B)

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): 28 666,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C):

Target absolute value (A-B-C): 28 666,00

7.2. Alternativa indikatorer

Prioritering	Applicable	Indikator och måttenhet i tillämpliga fall	Mål 2025 (a)	Justering för tilläggsbetalningar (b)	Adjustment EURI (C)	Target absolute value (A-B-C)
P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket	X	Number of operations in measure M04.2	40 25,00			40 25,00
P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket	X	Total areal M13	14 500,00 14 350,00			14 500,00 14 350,00

7.2.1 P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket

7.2.1.1. Number of operations in measure M04.2

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~25,00~~ 40

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C):

Target absolute value (A-B-C): ~~25,00~~ 40

7.2.2 P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

7.2.2.1 Total areal M13

Applicable: Ja

Mål 2025 (a): ~~14 350,00~~ 14 500,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Adjustment EURI (C):

Target absolute value (A-B-C): ~~14 350,00~~ 14 500,00

Applicable: Ja

7.3. Reserv

Prioritering	Resultatreserv (i euro)
P2: Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning	174 558,00
P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket	71 700,00
P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket	930 663,00
P6: Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden	65 619,00
Summa	1 242 540,00

8. BESKRIVNING AV DE UTVALDA ÅTGÄRDERNA

8.2. Beskrivning per åtgärd

8.2.3.3.3.1. Beskrivning av insatstypen (M04 - Investeringar i fysiska tillgångar inom jordbruket)

Insatsen motsvarar tidigare investeringsstöd till primärproduktion som beviljats investeringar under programperioden 2007 - 2013 med stöd av Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Produktiviteten och konkurrenskraften måste öka inom det åländska lantbruket. Småskaligheten i förhållande till omgivande regioner är en svaghet och till viss del finns även problem med att få tillräckligt med råvara till livsmedelsförädlingsindustrin. För att detta behövs investeringar i produktionshögjande åtgärder och ny teknik. För att uppnå målsättningarna används urvalskriterier.

Behovet av olika investeringslösningar tenderar att öka som en följd av att antalet större investeringar förväntas bli fler till antalet. Stöd beviljas främst produktionsbyggnader inom animalieproduktionen. Stöd beviljas även till lager, produkthanteringsrytmen, växthus, skördemaskiner, täckdikning, bevattning och energiinvesteringar. Att det totala investeringsbehovet i euro antas vara på åtminstone samma nivå som tidigare eller öka trots att antalet jordbruk minskar beror på att projekten tenderar att bli större. Det är främst yngre jordbrukare som förväntas vara investeringsvilliga och det är inom animalieproduktionen och trädgårdssektorn som de största investeringarna förväntas. En bibehållen eller ökad primärproduktion anses möjlig med beaktande av att förädlingsindustrin kan öka sin produktion och behöver mer råvara. Behovet av en etiskt riktig och miljömässigt hållbar produktion kommer att vara viktig bl.a. som en följd av att konsumenternas krav på insyn och kunskap om produktionsmetoder ökar. Insatserna är riktade till lantbruk med en aktiv produktion av jordbruksprodukter (bilaga 1 produkter) till livsmedelsindustrin. Investeringsstöd kan beviljas jordbruksföretag med sin verksamhet på Åland.

Investeringsstöd beviljas främst till investeringar som ökar produktiviteten och produktionen för produkter där det finns en god efterfrågan på marknaden. Stöd kan även beviljas till investeringar som förbättrar miljön. Målsättningen är även att få unga att utveckla sina företag detta uppnås främst genom att underlätta för investeringar och möjlighet till utbildning. Stöd beviljas enbart till företag som kan påvisa att lönsamhet kommer att uppnås.

Landskapsregeringen tillämpar inte någon form av regional indelning av stödnivåer eller storleksbegränsningar. Den småskaliga verksamheten gör att det inte är behov av att fastställa storleksbegränsningar annat vad som krävs avseende avkastning (SO). Sektorsvisa stödnivåer tillämpas och är beroende på produktionsförutsättningar och miljösituationen. Urvalskriterier används för att välja ut de bästa projekten. Urvalskriterierna har sin grund i EU prioriteringar och SWOT-analysen.

I ansökan om investeringsstöd till lantbruket kommer en affärsplan att bifogas. I affärsplanen kommer projekten inverkan på miljön samt åtgärder för att minska inverkan på miljön att beaktas. I urvalskriterierna är det en förutsättning för byggnation att det finns miljötillstånd och byggnadslov. Miljöanmälan eller

miljötillstånd är en även en förutsättning för investeringsstöd beviljas i enlighet med miljölagstiftningen. Investeringens inverkan på miljön kommer att följas upp om det föreligger ett behov av detta. Vidare kommer ritningar på husdjursbyggnader att granskas ur djurskyddssynpunkt. Att byggnaderna uppfyller djurskyddslag och direktiv är en förutsättning för att erhålla stöd.

Investeringar i bevattning beviljas för att modernisera bevattningstekniken. Stöd beviljas endast för vattenbesparande åtgärder gentemot konventionell teknik och för recirkulering av näringsrikt avrinningsvatten för bevattning. Åtgärder för att gynna effektiv och hållbar vattenanvändning regleras genom miljöskyddslagen, vattenlagen och vattenförordningen. I enlighet med Ålands förvaltningsplan för vatten skall uttag av sött ytvatten och grundvatten samt uppdämning av ytvatten regleras och vattenuttagen registerförs. Vattenuttag och uppdämning skall förhandsprövas ur miljösynpunkt och stöd beviljas inte för vattenuttag från vattendrag eller grundvatten med mindre god kvantitativ status. Krav ställs i nitratdirektivet och landskapsregeringens beslut (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruk på punktkällor och utsläpp från diffusa källor som kan ge upphov till föroreningar. I nitratbeslutet finns bestämmelser gällande gödselhantering och god jordbrukspraxis.

Investeringen får inte leda till en negativ påverkan på vattenmiljön. Insatsen syftar till att minska utsläpp av näringsrikt vatten till Östersjön och att stärka odlingens konkurrenskraft. Investeringarna inverkan på miljön följs upp av landsskapsregeringens miljöbyrå och ÅMHM (Ålands miljö- och hälsomyndighet). Sökande skall i ansökan ange om den bevattnade arealen utökas. Om vatten tas från ytvatten eller grundvattentäkt eller byggande av en tillståndspliktig bevattningsreservoar och den bevattnade arealen utökas skall sökande göra en miljöanalys som visar att det ökade vattenuttaget inte påverkar miljön negativt. Utredningen gällande miljöinverkan bifogas ansökan och miljöanalysen skall godkännas av ÅMHM som även kan begära utlåtande av Ålands landskapsregering.

I affärsplanen ingår en beskrivning av åtgärdens inverkan på miljön och hur man undviker eller minskar en negativ inverkan på miljön. Affärsplanen utgör även grund för bedömningen i enlighet med urvalskriterierna. Jordbruksföretagets produktionspotential beräknas i affärsplanen och utgör en del av bedömningen av projektet.

Under åren 2021 och 2022 finansieras vissa typer av investeringar med medel för återhämtningen i unionens jordbrukssektor och landsbygdsområden (artikel 58a i Förordning (EU) nr 1305/2015)

Bl.a. följande projekt kan finansieras med återhämtningspengar

- småskalig förnyelsebar energiproduktion för i huvudsak eget bruk inom lantbruk och livsmedelsindustri (till exempel solpaneler, energilagring, vindkraft, värmeproduktion och distribution)
- miljöinvesteringar som är kopplade till lantbruk och minskar energiförbrukning och eutrofiering av vattendrag (ej investeringar som krävs för att uppnå lagstadgade krav)
- arbetsmiljöinvesteringar som ökar lantbrukets attraktionskraft som arbetsplats, t.ex. sociala och sanitära utrymmen.

8.2.3.3.4.1 Beskrivning av insatstypen (M04 - Investeringar i bearbetning/marknadsföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter)

Syftet är att öka förädlingen av primärprodukter (bilaga 1) avseende såväl i volym, grad och i antalet nya innovativa och kvalitativa produkter och produktionsmetoder. Åtgärden syftar till att få med producenter i förädlingsledet samt att ge jordbrukare och mikro, små, medelstora och stora lokala livsmedelsföretagens möjlighet att vara lyhörda för konsumenternas efterfrågan och att stärka livsmedelsförädlarföretagens konkurrenskraft. Målsättningen är även att starta nya små livsmedelsförädlingsföretag. Stöd beviljas enskilda jordbrukare och företag för produktionsbyggnader, lager-, produktanteringsutrymmen och maskiner för förädling. Fokus ligger på att ta fram nya produkter och ökad konkurrenskraft. Behovet av en etiskt riktig och miljömässigt hållbar produktion kommer att vara viktig bl.a. som en följd av att konsumenternas krav på insyn och kunskap om produktionsmetoder ökar. Insatserna är riktade till jordbrukare eller företag med förädling av jordbruksprodukter (bilaga 1 produkter). Investeringstöd kan beviljas jordbruksföretag med verksamhet på Åland. Stöd beviljas som ett finansiellt bidrag för investeringar. Stödet beviljas efter ansökan om utbetalning med kostnadsredovisning som innehåller dokumenterade uppgifter på kostnaderna. Investeringstöd beviljas till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter. Med bearbetning avses varje process som en jordbruksprodukt undergår som till resultat ger en produkt som också är en jordbruksprodukt, med undantag för verksamheter på jordbruksföretaget som är nödvändiga för att förbereda en animalisk eller vegetabilisk produkt för den första försäljningen. Med jordbruksprodukt avses produkter som förtecknas i bilaga I till fördraget, med undantag av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Med saluföring av jordbruksprodukter menas att ställa fram eller visa upp en jordbruksprodukt i avsikt att sälja, erbjuda för försäljning, leverera eller på annat sätt föra ut på marknaden, med undantag för primärproducentens försäljning i första ledet till återförsäljare eller förädlare samt varje förberedande av produkten för sådan försäljning. Primärproducentens försäljning till slutkonsumenter ska betraktas som saluföring om den sker i separata lokaler som är särskilt avsedda för detta syfte. Åtgärden kan omfatta investeringar för bearbetning av jordbruksprodukter till icke jordbruksprodukter.

Investeringstöd med syfte att förbättra företagets energieffektivitet, Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, avsnitt 7 artikel 41.

Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni genom vilka kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget kommer att tillämpas för investeringstöd till små och medelstora företag. Stora företag kan beviljas investeringstöd utifrån kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. Kategorin mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF) utgörs av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro och/eller vars balansslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Stora företag har fler än 250 anställda. Definitionen följer av kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

8.2.3.3.4.5. Stödberättigade kostnader (**M04 - Investeringar i bearbetning/marknadsföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter**)

Stöd enligt åtgärden beviljas för materiella och immateriella tillgångar. Det är frågan om materiella investeringar som produktions-, lagerbyggnader och anläggningar. Stöd beviljas i samband med en expansion av produktionen, nya produkter, vid investeringar i **miljöåtgärder eller investeringar med syfte att förbättra företagets energieffektivitet**. Stöd beviljas för inköp och leasing av nya maskiner och utrustning. Stöd beviljas inte till ersättningsinvesteringar, renovering av byggnader. Begagnad utrustning (maskiner och redskap) kan utgöra en stödberättigande utgift under förutsättning att säljaren kan intyga att utrustningen inte inköpts med hjälp av offentligt bidrag någon gång under de senaste fem åren. Kostnaden för begagnad utrustning måste vara lägre än kostnaden för liknande ny utrustning. Till stödberättigande kostnader hör inte mervärdesskatt som inte kvarstår som en slutgiltig utgift för sökande. Stöd betalas ut mot redovisade kostnader. Stöd följer bestämmelserna om statligt stöd och stödberättigande artikel 65 och i natura bidrag följer artikel 69 i rådets förordning (EU) 1303/2013. Stöd kan inte beviljas från andra stödordningar för samma projekt.

8.2.3.3.4.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (**M04 - Investeringar i bearbetning/marknadsföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter**)

Bidrag om 40 % av godkända kostnader om slutprodukten efter bearbetning och förädling också är en bilaga 1 produkt annars är stödnivån 20 % för mikro-medelstora- och småföretag samt 10 % för stora företag.

Bidrag om maximalt 25 % av godkända kostnader gällande investeringar med syfte att förbättra företagets energieffektivitet.

8.2.6.2. En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen (**M10 – Miljöersättning**)

Åtgärden motsvarar åtgärden för miljövänligt jordbruk, det s.k. miljöstödet, som implementerades under programperioden 2007 - 2013 i stöd av artikel 39 i Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

I Landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020 används benämningen **miljöersättning** istället för miljöstöd för att bättre återspegla åtgärdens syfte att ersätta stödmottagaren för de inkomstbortfall och extra kostnader som förorsakas av genomförandet av en miljöinsats.

Målsättningen är att det omfattande miljöarbetet som pågått på de åländska jordbruken ska kunna fortgå även under den kommande programperioden. Åtgärden omfattar därför till största delen sådana insatser som funnits redan under tidigare programperioder och som genomförts i en varierande omfattning. Utan en fortsatt ersättning riskerar användningen av gödselmedel och bekämpningsmedel öka efter som det finns ett uttalat behov av att utveckla näringens effektivitet och konkurrenskraft. Det finns också en risk att

naturbeten används i en allt mindre omfattning efter som djurhållning på naturbeten är förhållandevis arbetskrävande.

Miljöersättningen ska komplettera och effektivera de gröna inslagen i EU:s direktstöd (förgröningen) och tvärvillkorens krav på jordbrukets miljövård.

Stödområdets omfattning

Miljöersättning beviljas i hela landskapet Åland. Vissa insatser är dock riktade enbart till vissa geografiska områden eller till viss typ av produktion.

Interventionslogiken vid utformande av åtgärden

Åtgärden är utformad utgående från miljöstödet under programperioden 2007 - 2013 samt de resultat och erfarenheter som erhållits från uppföljningen, utvärderingen och implementeringen under den och tidigare programperioder samt SWOT-analysen för detta program.

Insatserna inom denna åtgärd bidrar i första hand till följande fokusområden:

- Fokusområde 4A: Återställa och bevara biologisk mångfald
- Fokusområde 4B: Förbättra vattenförvaltningen
- Fokusområde 4C: Förbättra markskötseln

Sekundärt bidrar de även till följande fokusområden:

- Fokusområde 5D: Minska jordbrukens utsläpp av dikväveoxid och metan
- Fokusområde 5E: Främja koldioxidbindning inom jordbruk och skogsbruk

Under varje insats beskrivs närmare på vilket sätt insatsen bidrar till dessa fokusområden.

Enligt SWOT-analysen är läget beträffande bevarande av arter och habitat generellt bra på Åland varvid det fortfarande finns många sådana värdefulla livsmiljöer i jordbruksmiljön som har bevarat sin karaktär. Trots att man har lyckats bevara en stor naturbetesareal kan man dock konstatera att förändringar i jordbrukets struktur och metoder redan har börjat påverka landskapsbilden och den biologiska mångfalden negativt bl.a. genom igenväxta områden.

Igenväxningen av kulturlandskapet är ett allvarligt naturvårdsproblem eftersom ängar och naturbeten skapar en mängd biotoper för bl.a. växter, svampar och djur. Den leder också till en mera sluten landskapsbild. Igenväxningen beror dels på att betningen kan ha upphört helt på de gårdar som har slutat med djurproduktionen men också på att betestrycket är generellt för lågt fram för allt på de frodiga betena och den pressade ekonomiska situationen som många jordbrukare befinner sig i i dagens läge kan leda till ett minskat miljöengagemang och ett minskat intresse att värna om olika biotoper. I takt med att gårdarna blir större finns det allt mindre tid för att genomföra mera krävande miljöinsatser på biotoper som finns utanför den brukade arealen så som på naturbeten, ängar och andra ur naturvårdssynpunkt värdefulla områden.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat bevarande av naturbeten, ökad mångfald i jordbrukslandskapet och bevarande av specifika och kulturellt värdefulla genetiska resurser som de behov

som relaterar till fokusområde 4A. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov. Dessa insatser är

- Riktade insatser på naturbeten
- Skötsel av naturbeten med höga naturvärden
- Skötsel av kulturmark
- Odling av dragväxter för bin
- Odling av ängsvall
- Användning av alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling
- Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter
- Mekanisk ogräsbekämpning i potatis
- Bevarande av ursprungsraser

Enligt Swot-analysen kan man vidare konstatera att det under en längre tid har skett en eutrofiering av sjöar och vattnet i den åländska skärgården, delvis på grund av näringsutsläpp från jordbruket. Lösliga näringsämnen utgör jämte erosionen den största orsaken till urlakning av näringsämnen. Man konstaterar även att fosforhalten i åkermarken är fortfarande generellt hög vilket i kombination med de låga pH-värden innebär en risk för näringsläckage från jordbruket. Dessutom ses näringsbelastningen från stallgödseln som ett växande problem på grund av att husdjursproduktionen har koncentrerats till allt större enheter. Stallgödselns höga fosforinnehåll förorsakar även problem på gårdsnivå på grund av att en del av åkermarken har så höga fosforvärden att endast små mängder eller ingen stallgödsel alls kan spridas på den. De höga fosforhalten i både stallgödseln och i åkermarken gör därmed att det krävs stora spridningsarealer och gårdens egen åkermark räcker inte alltid till för en optimal spridning. Detta kan leda till att fosforhalten i åkermarken förhöjs ytterligare med ett ökat näringsläckage som följd.

Man ser en möjlighet för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna och man ser också potential för ett ytterligare ökat samarbete. Inom husdjursproduktionen och särskilt inom mjölkproduktionen har utvecklingen lett till att besättningsstorlekarna har ökat. Man kan redan nu se att behovet av att ytterligare utveckla näringens effektivitet och konkurrenskraft kommer inom den närmaste framtiden att leda till kraftigt växande besättningar. Husdjuren kommer förmodligen att koncentreras till större besättningar vilket kan innebära en växande punktbelastning.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat ett minskat näringsläckage (N och P) från jordbruket, en sänkning av fosforhalten i åkermarken, en minskad erosion och urlakning av näringsämnen från åkermark samt en förbättring av hanteringen av stallgödseln på djurgårdarna och ökat samarbete kring gödselhantering mellan djur- och växtodlingsgårdar som de behov som relaterar till fokusområde 4B. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov. Dessa insatser är

- Balanserad användning av näringsämnen
- Reducerad höstbearbetning
- Förbättrad användning av stallgödsel
- Anläggning av skyddszon

Enligt Swot-analysen kan man börja se en försämring av markens produktionsförmåga som främst beror på den försämrade markstrukturen och den sjunkande halten av organisk substans i åkerjorden. Trots att det åländska jordbruket generellt omfattar ett varierande inslag av olika odlingsgrödor har utvecklingen

på en del enskilda gårdar av ekonomiska orsaker gått till en allt ensidigare odling med sämre växtföljder vilka i kombination leder till en försämrad markstruktur och utarmning av marken. Markstrukturen har försämrats också till följd av den begränsade tillgången på åkermark som lett till att man av ekonomiska orsaker har blivit tvungen att ha ett kortare växtföljdsomlopp där samma gröda odlas med allt kortare intervaller. Dessutom bedrivs husdjursproduktion på allt färre gårdar varför allt mindre areal tillförs stallgödsel vilken har en positiv inverkan på markstrukturen. Man ser dock möjligheter för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna vilket beräknas kunna leda till en förbättrad markstruktur på växtodlingsgårdarna.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat förbättring av markens produktionsförmåga, förbättring av markstrukturen och förbättring av vattenhushållningen som de behov som relaterar till fokusområde 4C. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov. Dessa insatser är

- Odling av markförbättrande växter

Åtgärdens primära syfte är att förhindra miljöbelastningen från jordbruket och bevara den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet. Insatserna som genomförs bidrar också till att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak samt främja kolbindningen inom jordbruket. Ett optimalt genomförande av insatserna förväntas leda till att stödmottagarna i en större omfattning tar i bruk ny teknik. Åtgärden har således även en betydande inverkan på de tvärgående målen miljö, begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt innovation.

Åtgärden är utformad så att alla de behov beträffande vattenförvaltning, biologisk mångfald och markskötsel som identifierats utgående från SWOT-analysen täcks in. Åtgärden har därför en bred geografisk omfattning och det finns insatser riktade till alla produktionsgrenar.

Åtgärdens struktur presenteras i ett schema i ett bifogat dokument (*Miljöersättningens struktur*).

Miljöersättningens insatser fördelas i schemat i fyra linjer:

- Näringsämnen
- Främjande av biologisk mångfald
- Hantering av avrinningsvatten
- Markskötsel

De fyra linjerna motsvarar de miljöområden inom vilka det utgående från SWOT-analysen har konstaterats finnas behov av att vidta åtgärder. Insatserna har grupperats utgående från deras förväntade effekter. I schemats nedre del visas de krav (tvärvillkor, CAP-förgröning och miljöstödet minimikrav) som hör till miljöersättningens utgångsnivå och för vilka miljöersättning inte kan beviljas.

Miljöersättningen består av följande åtaganden.

- Balanserad användning av näringsämnen

- Skötsel av naturbeten med höga naturvärden
- Skötsel av kulturmark
- Anläggning av skydds-zoner
- Ängsvall
- Riktade insatser på naturbeten
- Uppfödning av ursprungsraser

Ett jordbruksföretag kan omfattas av en eller flera åtaganden med åtagandena kan inte kombineras med varandra på samma areal.

I ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller ett i åtagande om ängsvall kan inte ingå mark som ingår i ett åtagande om ekologisk produktion.

Åtaganden om skötsel av naturbeten med höga naturvärden, skötsel av kulturmark, anläggning av skydds-zoner, ängsvall, riktade insatser på naturbeten och uppfödning av ursprungsraser kan ingås också av jordbrukare vars hela åkerareal omfattas av ett åtagande om ekologisk produktion.

Åtgärden omfattar dessutom frivilliga komplement som kan väljas av en stödmottagare som har ett gällande åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller ett åtagande om ekologisk produktion eller ett åtagande om övergång till ekologisk produktion. De frivilliga komplementen kan väljas utgående från produktionsinriktningen och produktionsförhållandena på den egna gården.

De frivilliga komplementen som kan väljas av en stödmottagare som har ett gällande åtagande om balanserad användning av näringsämnen är:

- Reducerad höstbearbetning
- Förbättrad användning av stallgödsel
- Mekanisk ogräsbekämpning
- Odling av markförbättrande växter
- Odling av dragväxter för bin
- Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter
- Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling

De frivilliga komplementen ska väljas i samband med att det inledande femåriga åtagandet **eller ett nytt tvåårigt åtagande** om balanserad användning av näringsämnen ingås och villkoren ska efter det följas till åtagandeperiodens slut. ~~De kan dock frånträdas vid en förlängning av åtagandet som sker efter den inledande perioden om fem år utan att ersättning som erhållits under denna period återkrävs.~~ Nya frivilliga komplement kan inte väljas i samband med att ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen förlängs.

En stödmottagare som ingår ett nytt ettårigt åtagande som följer direkt på det inledande åtagandet om fem år kan till sitt ettåriga åtagande välja samma frivilliga komplement som i det inledande femåriga åtagande. En stödmottagare som har bytt gårdstypen från husdjursgård till växtodlingsgård kan dock inte längre välja förbättrad användning av stallgödsel till sitt ettåriga åtagande.

En stödmottagare som har ett åtagande om ekologisk produktion eller ett åtagande om övergång till ekologisk produktion kan välja följande frivilliga komplement:

- Reducerad höstbearbetning

- Förbättrad användning av stallgödsel
- Odling av markförbättrande växter (förutom gröngödslingsvall)
- Odling av dragväxter för bin

De frivilliga komplementen ska väljas i samband med att det inledande femåriga åtagandet **eller ett nytt tvåårigt åtagande** om ekologisk produktion eller ett åtagande om övergång till ekologisk produktion ingås och villkoren ska efter det följas till åtagandeperiodens slut. **De kan dock frånträdas vid en förlängning av åtagandet som sker efter den inledande perioden om fem år utan att ersättning som erhållits under denna period återkrävs.** Nya frivilliga komplement kan inte väljas i samband med att ett åtagande om ekologisk produktion förlängs.

En stödmottagare som ingår ett nytt ettårigt åtagande som följer direkt på det inledande åtagandet om fem år kan till sitt ettåriga åtagande välja samma frivilliga komplement som i det inledande femåriga åtagande.

Ett åtagande kan inte omfatta enbart ett frivilligt komplement.

Möjliga kombinationer av insatserna som genomförs på åkermark presenteras i ett bifogat dokument (*Möjliga stödkombinationer*). När olika insatser kombineras inom åtgärden beviljas ersättning dock till högst de i bilaga II i förordning 1305/2013 angivna maximala belopp per hektar.

År 2016 kommer en utvärdering av anslutningen till de enskilda insatserna att utföras. Om anslutningen visar sig vara svag och de önskade effekterna uteblir görs en programändring för att garantera att insatserna genomförs på ett effektivt sätt.

Jordbruksmark som avses i artikel 28.2 och som berättigar till ersättning

Miljöersättning kan beviljas för sådan jordbruksareal som avses i artikel 4.1 e i förordning EG nr 1307/2013. I denna areal ingår åkermark, permanent gräsmark/permanent betesmark och permanenta grödor. Därutöver kan stöd beviljas jordbruksmark som används som naturbeten och som inte uppfyller villkoren för permanent gräsmark.

I programmet indelas jordbruksarealen i åkermark och naturbeten enligt den vedertagna nationella indelningen. Begreppet åkermark omfattar åkermark och permanenta grödor medan begreppet naturbeten omfattar permanent gräsmark/permanent beten och övriga naturbeten.

Åtagandeperiodens längd

Åtagandeperiodens längd är inledningsvis 5 år. Efter det kan åtagandet förlängas med ett år i taget till slutet av programperioden. Direkt efter den inledande perioden om fem år kan ett nytt åtagande ingås för ett år, varefter den kan förlängas med ett år i taget. **Åtagandeperiodens längd för helt nya åtagande som ingås år 2021 är två år.**

Översynsklausul

En översynsklausul som avses i artikel 48 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) införs för de åtaganden som gäller miljö- och klimatvänligt jordbruk för att säkerställa att de anpassas vid ändringar av de tillämpliga bindande normerna (tvärvillkoren) eller minimikraven för användning av gödselmedel och växtskyddsmedel.

Dessutom kommer de åtaganden som gäller miljö- och klimatvänligt jordbruk och som sträcker sig längre än den aktuella programperioden att innehålla en översynsklausul som möjliggör en anpassning till den efterföljande programperiodens rättsliga ram.

En jordbrukare som gått in i ett åtagande behöver inte acceptera sådana förändringar som görs med stöd av dessa översynsklausuler. Om stödmottagaren inte godtar en sådan anpassning ska åtagandet upphöra att gälla och återbetalning ska inte krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Omvandling av åtaganden

Omvandling av åtaganden kan vidtas i enlighet med artikel 14 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014.

Ett åtagande kan under åtagandeperioden i enlighet med artikel 14 i genomförandeförordningen omvandlas till ett annat åtagande på följande sätt:

1) Ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen kan omvandlas till ett åtagande om ekologisk produktion. Ändamålet med balanserad användning av näringsämnen är att bidra till behovet att minska näringsläckaget från åkermark och att sänka fosforhalterna i åkermarken varvid insatsen i första hand bidrar till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B). Detta är också det primära ändamålet för ekologisk produktion varför ändamålet för det ursprungliga åtagandet kan bibehållas. Därutöver bidrar ekologisk produktion även till att återställa och bevara biologisk mångfald (Fokusområde 4A) vilket ytterligare förstärker det ursprungliga åtagandet.

2) Ett åtagande om naturbeten med höga naturvärden kan omvandlas till ett åtagande om riktade insatser på naturbeten. Ändamålet med åtaganden om skötsel av naturbeten med höga naturvärden är att bevara naturbeten och att öka mångfalden i jordbrukslandskapet genom att säkerställa en fortsatt betesdrift på de värdefulla naturbetesområdena. Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A). Detta är också det primära ändamålet för åtaganden om riktade insatser på naturbeten varvid ändamålet för det ursprungliga åtagandet kan bibehållas. Genom riktade insatser på varje enskilt bete som ingår i stödmottagarens åtagande påförs stödmottagaren extra förpliktelser jämfört med det ursprungliga åtagandet varvid skötseln av naturbeten förbättras och möjligast gynnsamma livsmiljöer för den värdefulla betesfloran och -faunan skapas.

3) Ett åtagande om skötsel av kulturmark kan omvandlas till ett åtagande om riktade insatser på naturbeten eller till ett åtagande om naturbeten med höga naturvärden. Ändamålet med åtaganden om skötsel av kulturmark är att säkerställa en fortsatt betesdrift på sådana naturbeten som brukats på ett traditionellt sätt genom betning. Insatsen bidrar således i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A). Detta är också det primära ändamålet för åtaganden för skötsel av naturbeten med höga naturvärden och för åtaganden om riktade insatser på naturbeten varvid ändamålet för det ursprungliga åtagandet bibehålls vid en omvandling. Både ett åtagande om skötsel av naturbeten med höga naturvärden och ett åtagande om riktade insatser på naturbeten innebär extra förpliktelser för stödmottagaren jämfört med det ursprungliga åtagandet. Ett åtagande om skötsel av naturbeten med höga naturvärden innebär extra förpliktelser i form av begränsningar i tillskottsutfodring (se ovan) medan ett åtagande om riktade insatser innebär extra förpliktelser i form av anpassad skötsel på varje enskilt bete (se ovan). I båda fallen förbättras skötseln av naturbeten och möjligast gynnsamma livsmiljöer för den värdefulla betesfloran och -faunan skapas.

Det omvandlade åtagandet gäller 5 år från det datum när omvandlingen införs.

Överföring av mark under åtagandeperioden

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person eller när hela jordbruksföretaget överförs till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden eller kan upphöra att gälla, och återbetalning ska inte krävas för den period under vilken åtagandet gällde (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013).

8.2.6.3.1.1. Beskrivning av insattstypen **(01 Balanserad användning av näringsämnen)**

Insatsen utgör basen i ersättningen för miljö- och klimatvänligt jordbruk och är en förutsättning för att stödmottagaren ska kunna åta sig att genomföra skiftesvisa åtgärder på sin gårdsbruksenhet. Målsättningen är att med hjälp av odlingsplanering, anteckningar och bedömningar av olika omständigheter i odlingsförhållandena skapa ett flerårigt planering-, antecknings- och uppföljningssystem av gårdsbruksenhetens miljövårdsåtgärder och ett grundmaterial med hjälp av vilket olika miljö- och vattenvårdsinsatser effektivt kan riktas till rätta platser. Markkarteringen, de skiftesvisa anteckningarna, åkermarkens kvalitetstest och skyddsremorna bildar en kunskapsbas för tillämpningen av effektiva vattenvårdsinsatser på de enskilda gårdarna. Med hjälp av flerårigt grundmaterial som upprätthålls av jordbrukaren kan man i samband med den gårdsvisa rådgivningen bedöma behoven av miljöinsatserna på gården och effektivera genomförandet av dem.

För användning av kväve- och fosforgödselmedel finns ett särskilt minimikrav utöver utgångsnivån. Dessa minimikrav presenteras i det bifogade dokumentet "Gödslingstabeller". Målsättningen med minimikravet

är att fortsätta och förstärka det förfarande som tillämpats under föregående programperioder och med vars hjälp användningen av höga gödselgivor har kunna sänkas och näringsbalanserna sänkas.

Miljöplanerings- och uppföljningssystemet ska bidra till behovet att minska näringsläckaget från jordbruket och sänka fosforhalterna i åkermarken genom att åstadkomma en gödsling som utgår ifrån åkerskiftets egenskaper, den odlade växten och miljön och att skapa ett flerårigt system för uppföljning av användning och utnyttjande av näringsämnen både årsvis men också på längre sikt.

Odlarens ska bättre kunna identifiera de sätt med vilka man på den egna gården kan förbättra användningen av näringsämnen och beakta de gårds- och skiftesvisa egenskaper som kan inverka på miljön.

Det sker ett förhållandevis stort näringsutsläpp från jordbrukets på Åland grund av näringsläckage från jordbruket. Lösliga näringsämnen utgör jämte erosionen den största orsaken till urlakning av näringsämnen. Man konstaterar även att fosforhalten i åkermarken är fortfarande generellt hög vilket i kombination med de låga pH-värden innebär en risk för näringsläckage från jordbruket.

Insatsen bidrar i första hand till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B). En preciserad och balanserad användning av näringsämnen reducerar läckaget av både fosfor och kväve till yt- och grundvatten samtidigt som de höga fosforhalterna i åkermarken sjunker. Insatsen bidrar dessutom till att minska jordbrukets utsläpp av dikväveoxid i luften (Fokusområde 5D) genom att kvävegödslingen sker utgående från marken mullhalt.

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen motsvarar miljöstödet basstöd under föregående programperiod och målsättningen är att fortsätta med det omfattande miljöarbete som har utförts på gårdarna inom ramen för miljöstödet och bevara det existerande miljöarbetet på minst nuvarande nivå. Behovet av att utveckla näringens effektivitet och konkurrenskraft riskerar leda till att mera intensiva odlingsmetoder tas i bruk, speciellt i odlingen av specialgrödor men även i den övriga växtodlingen. Detta kan innebära en risk för en öka användning av näringsämnen och bekämpningsmedel samtidigt som växtföljden förkortas vilket försämrar markstrukturen. Dessutom har utvecklingen inom husdjursproduktionen och speciellt inom mjölkproduktionen lett till att besättningsstorlekarna ökar vilket riskerar leda till en intensivare foderproduktion.

Insatsen har en bred omfattning och ska under hela åtagandeperioden omfatta gårdsbruksenhetens hela åkerareal, fränsett den areal som eventuellt ingår i ett åtagande om ängsvall, ett åtagande om anläggning av skyddszoner eller ett åtagande om ekologisk produktion.

Villkoren i åtagandet är i huvudsak relaterade till växtproduktion och kan genomföras på alla typer av gårdar oberoende av gårdens produktionsinriktning och odlad gröda. Därutöver kan åtagandet förstärkas med frivilliga komplement som väljs utgående från produktionsförhållandena på de enskilda gårdarna. De frivilliga komplementen är anpassade till olika produktionsinriktningar och – förutsättningar och är riktade till enskilda skiften enligt den odlade grödan. Genom informationsåtgärder och rådgivningstjänster uppmuntras stödmottagarna att komplettera sitt åtagande med lämpliga frivilliga komplement och en

rådgivare kan hjälpa stödmottagaren att hitta de mest lämpliga och effektiva komplementen för sin gård. Denna till gården anpassade helhet ska på ett integrerat sätt minimera de negativa effekterna av gårdens verksamhet på luft, mark, vatten, natur, biologisk mångfald och klimatförändringar.

Insatsen kan inte genomföras på mark som omfattas av ett åtagande om ekologisk produktion.

Insatsen genomförs uteslutande på åkermark och ersättningen beviljas för åkermark som odlas med åker- eller trädgårdsgrödor. Ersättning beviljas inte för icke odlad åker som sköts (trädor och naturvårdsåkrar), tillfälligt icke odlade områden, icke odlade områden, skyddszonsvallar, trädgårdsland samt energigrödor och andra vedartade växter.

Åtagandet gäller hela den åkerareal som det enskilda året finns på gården. Gårdsbruksenhetens åkerareal kan variera från år till år under åtagandeperioden beroende av överföringar av mark till och från gårdsbruksenheten.

Om jordbruksföretagets åkerareal ökar under åtagandeperioden kan åtagandet utvidgas till att omfatta den areal som jordbruksföretaget utökats med förutsatt att det tjänar åtagandets miljömål, minst tre år återstår av åtagandet och att den tillagda arealen inte övertiger 5 hektar eller 10% av jordbruksföretagets tidigare areal (artikel 15 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014). Om arealen som jordbruksföretaget utökas med har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare kan denna areal bifogas till det befintliga åtagandet oberoende av den utökade arealens storlek och längden på den återstående åtagandeperioden. I övriga fall kan det ursprungliga åtagandet ersättas med ett nytt åtagande förutsatt att det nya åtagandet omfattar hela den areal som ingick i det ursprungliga åtagandet och att dess villkor inte är mindre förpliktande.

Till ett tvåårigt åtagande kan bifogas endast sådan areal som har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare.

Gårdarna delas in i husdjursgårdar och växtodlingsgårdar på grund av att förutsättningar att genomföra insatsen är olika på växtodlingsgårdar och husdjursgårdar. Vissa av de frivilliga komplementen kan väljas enbart på husdjursgårdar.

Gårdstypen kan ändras från husdjursgård till växtodlingsgård om stödmottagaren ingår ett ettårigt åtagande direkt efter den inledande åtagandeperioden om fem år.

Enligt gällande regler kan en växtodlingsgård inte ändras till husdjursgård under åtagandeperioden och en sådan ändring är inte heller möjlig i samband med att ett åtagande förlängs. En stödmottagare kan inte heller ingå ett ettårigt åtagande för att ändra gårdstypen från växtodlingsgård till husdjursgård.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska årligen före odlingsperioden inleds upprätta en **skriftlig odlingsplan**. Odlingsplanen kan revideras i samband med sådd eller plantering.

Gårdsbruksenhetens samtliga odlade åkrar ska markkarteras. **Markkarteringen ska utföras med minst 5 års intervaller** och markkarteringsresultatet ska utgöra grunden för gödslingen.

Stödmottagaren ska göra en **kvalitetstest av åkermarken** före slutet av det tredje åtagandeåret i den inledande perioden om fem **eller, ifråga om tvååriga åtaganden, före utgången av det andra åtagandeåret**, genom att fylla i ett bedömningsformulär. Kvalitetstestet ska användas som hjälp vid bedömningen av markens biologiska och fysikaliska egenskaper. Testet ska hjälpa stödmottagaren att fästa uppmärksamhet i de centrala miljöfaktorerna och därmed bidra till att förbättra markens produktionsförmåga.

De årliga odlingshändelserna så som använda gödselmedel och - nivåer samt erhållna skördemängder ska dokumenteras i **skiftesvisa anteckningar**. Skiftets basuppgifter omfattar relativt bestående uppgifter om bl.a skiftets läge och förhållanden så som markkarteringsresultat, jordart, dränering och kalkning. Basuppgifterna kan bevaras som separata dokument eller antecknas i skifteskorten varvid skiftets alla uppgifter finns samlade i ett dokument.

Om basskiftet angränsar till ett vattendrag ska det på åkern mot vattendraget lämnas en i medeltal **minst tre meter bred skyddsremsa**. Skyddsremsan ska vara bevuxen med flerårig vall-, hö- eller ängsväxtlighet. Skyddsremsan får inte bearbetas, gödslas eller behandlas med kemiska bekämpningsmedel. Det är tillåtet att förstöra och förnya växtligheten vid extremt svår förekomst av ogräs. Uppgifter om de åtgärder som utförs på skyddsremsan ska antecknas i de skiftesvisa anteckningarna. Det är tillåtet att bärga skörd från skyddsremsan och den kan också skötas genom betning.

8.2.6.3.7.1. Beskrivning av insatstypen **(07 Odling av markförbättrande växter)**

Insatsen är ett frivilligt komplement till ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller ett åtagande om ekologisk produktion.

Målsättningen är att på speciellt spannmålgårdar och på gårdar med specialodlingar förbättra markstrukturen och därmed även vattenhushållningen och markens produktionsförmåga genom odling av markförbättrande växter.

En försämrad markstruktur och utarmning av marken som bl.a. beror på en allt ensidigare odling med sämre växtföljder har lett till en försämring av markens vattenhushållning och produktionsförmåga och målsättningen är att markförbättrande växter ska ingå i en större omfattning i växtföljden på växtodlingsgårdarna.

Insatsen bidrar i första hand till att förbättra markskötseln (Fokusområde 4C). Insatsen bidrar även till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B) genom att en bra markstruktur leder till att markens produktionsförmåga förbättras och därmed till att växternas möjlighet att utnyttja näringsämnen i marken ökar.

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen är riktad till gårdar som inte bedriver husdjursproduktion.

Som markförbättrande växter kan odlas fånggrödor, grüngödslingsvall och saneringsväxter så som vitsenap och oljerättika.

En fånggröda kan sås antingen i huvudgrödan eller som renbestånd efter att huvudgrödan är skördad. Som fånggröda som sås i huvudgrödan kan användas rajgräs eller andra hö- eller vallväxter, klöver eller en blandning av dessa. Som fånggröda som sås efter att huvudgrödan är skördad kan användas korn, havre, råg, höstvetete, rågvete, rajgräs eller andra hö- och vallväxter, foderraps, rybs, honungsfacelia, eller klöver eller en blandning av dessa. För att undvika dubbelfinansiering kan en sådan fånggröda som räknas till arealen med ekologisk fokus (EFA) inte erhålla ersättning för odling av markförbättrande växter.

Som saneringsväxter godkänns inte sådana kvävefixerande växter som godkänns som ekologisk fokusareal (EFA).

Stödet beviljas för den areal på vilken markförbättrande växter har odlats under stödåret. Stöd för grüngödslingsvall beviljas dock inte för den areal som ingår i ett åtagande om ekologisk produktion efter som stöd för ekologisk produktion beviljas för dessa arealer.

Under åren 2021 och 2022 finansieras insatsen med medel för återhämtningen i unionens jordbrukssektor och landsbygdsområden (artikel 58a i Förordning (EU) nr 1305/2015)

Insatsen har inte funnits i denna utformningen under tidigare programperioder. Ersättning har erhållits för fånggröda och grüngödslingsvall men framöver kan ersättning erhållas även för saneringsväxter växter vilket ska förbättra den existerande situationen beträffande markstrukturen.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att odla markförbättrande växter på minst 1 hektar under varje år under åtagandeperioden.

En fånggröda som sås efter att huvudgrödan är skördad skall sås senast 30 augusti. Högst 50 procent perenna vallbaljväxter får ingå i utsädet. Fånggrödan får inte skördas, utnyttjas som bete eller användas till någon annan form av produktion och den får inte brytas med kemiska preparat.

Grüngödslingsvallarna ska ingå i gårdens normala växtföljd och användas som gödselmedel för odlingsväxten följande år. Grüngödslingsvallen får inte placeras före eller efter vall, träda eller icke odlad åker som sköts och den får finnas på samma skifte högst två år i följd. Väljer stödmottagaren att förlänga sitt åtagande efter den inledande perioden om fem år eller ingår stödmottagaren ett nytt ettårigt åtagande direkt efter den inledande perioden om fem år ska stödmottagaren ta åren under den inledande perioden om fem år i beaktande.

En stödmottagare som ingår ett nytt tvåårigt åtagande om balanserad användning av näringsämnen direkt efter att ha avslutat ett åtagande om ekologisk produktion ska ta åren under den tidigare åtagandeperioden i beaktande.

8.2.6.3.11.1. Beskrivning av insatstypen (11 Skötsel av naturbeten med höga naturvärden)

Målsättningen är att bevara naturbeten och öka mångfalden i jordbrukslandskapet genom att säkerställa en fortsatt betesdrift på de värdefulla naturbetesområdena och att bevara livsmiljöerna för de arter som är beroende av betande djur.

Även om kulturmarksarter och biotoper fortsättningsvis mår förhållandevis bra på Åland har förändringar i jord- och skogsbrukets struktur och metoder redan negativt påverkat den biologiska mångfalden genom bl. a. igenväxning av kulturlandskapet. Speciellt naturbeten som finns på gårdar som upphör med djurproduktionen blir i allt större utsträckning obetade. Igenväxningen av kulturlandskapet är ett allvarligt naturvårdsproblem eftersom ängar och naturbeten skapar en mängd biotoper för bl.a. växter, svampar och djur. Naturbeten med höga naturvärden består av artrika livsmiljöer som skapats av det traditionella jordbruket och boskapsskötseln. På dessa beten finns både arter som är vanliga för ängar och naturbetesmarker med en stabil eller ökande frekvens men även arter som är sällsynta eller hotade förekommer.

Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A).

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen är riktad till naturbeten med höga naturvärden som inte uppfyller villkoren för permanent gräsmark/naturbetesmark. Med naturbeten med höga naturvärden avses strandängar, ängar och hagar.

Åtagandet ska omfatta en på förhand definierad betesareal men arealen som insatsen genomförs på kan variera från år till år. En årlig arealvariation behövs för en bra betesrotation och ett genomtänkt betesutnyttjande med vilka förekomsten av betesparasiter kan förebyggas på ett naturligt sätt. En årlig arealvariation innebär att ett naturbete som ingår i ett avtal om naturbeten med höga naturvärden inte behöver betas varje år under den inledande åtagandeperioden om fem år. Ersättning beviljas dock endast för sådana beten som under stödåret har betats i enlighet med stöd villkoren. Under den inledande åtagandeperioden om fem år och därefter under åren då åtagandet har förlängts måste minst hälften (50%) av arealen som omfattas av åtagandet betas årligen.

År åtagandeperiodens längd två år måste hela åtagandearalen betas under båda åren, frånsett vid fall av Force Majeure.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden förutom om stödmottagaren övertar mark som har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare. Åtagandets areal kan minska endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013. Efter den inledande perioden om fem år kan

stödmottagaren ingå ett nytt ettårigt åtagande med en areal som är upp till 50% mindre än arealen under den inledande perioden om fem år, om man på gården har börjat avveckla sin husdjursproduktion och inte längre har det antal djur som behövs för att den areal som ingår i åtagandet ska kunna betas med ett tillräckligt betestryck.

Insatsen omfattar de naturbeten som under tidigare programperioder har kallats för "prioriterade naturbeten". Målsättningen är att förbättra den existerande situationen beträffande skötseln av dessa beten genom ett kräva ett bättre betestryck och en tidigare betning under växtperioden.

Stödmottagarens åtagande

Jordbrukaren ska åta sig att hålla ett tillräckligt betestryck på de naturbeten som omfattas av åtagandet.

Antalet betande djur ska anpassa till betesområdets storlek. Betestrycket ska motsvara foderproduktionen och –tillväxten på betet. Djuren ska årligen beta på betet senast den 15 augusti. Området får inte växa igen med sly och buskar. Kompletterande skötselåtgärder så som röjning, slåtter och putsning ska utföras om igenväxning börjar förekomma. Betet ska årligen vara väl avbetat senast 30 september och vid behov åtgärdat med kompletterande skötsel.

Uppgifter om antalet betesdjur och betesperiodens längd ska antecknas i beteskorten.

Tillskottsutfodring är tillåten under högst 2 veckor i början och under högst 2 veckor i slutet av betesperioden, dock tidigast den 15 september, för att undvika gödningseffekt och därmed en utarmning av artrikedomen. Om ett bete omfattar både beten med höga naturvärden och övriga betesområden ska tilläggsutfodringen förbjudas helt på beten med höga naturvärden och på beten med höga naturvärden får tilläggsutfodring ske högst under 2 veckor i början och i slutet av betesperioden. Under exceptionellt torra perioder kan landskapsregeringen utfärda ett generellt undantag från de ovan nämnda begränsningarna så att djurens näringsbehov kan tillgodoses.

På de åkrar som enbart används som bete och som finns i anslutning till naturbeten med höga naturvärden får ingen gödsel användas. På de åkrar som först skördas och därefter används som bete får den skörd som betas inte gödslas.

På naturbeten får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas, betena får heller inte bearbetas.

Ersättning kan beviljas för sådana naturbeten som uppfyller kriterierna för naturbeten med höga naturvärden och som under stödåret har betats.

Under åren 2021 och 2022 finansieras insatsen med medel för återhämtningen i unionens jordbrukssektor och landsbygdsområden (artikel 58a i Förordning (EU) nr 1305/2015).

8.2.6.3.12.1. Beskrivning av insatstypen **(12 Riktade insatser på naturbeten)**

Målsättningen är att bevara naturbeten och öka mångfalden i jordbrukslandskapet genom att med riktade insatser förbättra skötseln av naturbeten och därmed skapa möjligast gynnsamma livsmiljöer för den värdefulla betesfloran och -faunan och att trygga dess överlevnad i livskraftiga populationer.

Även om kulturmarksarter och biotoper fortsättningsvis mår förhållandevis bra på Åland har förändringar i jord- och skogsbrukets struktur och metoder redan negativt påverkat den biologiska mångfalden genom bl. a ett försämrat betestryck. Flera arter som har gynnats av det traditionella ängsbruket hotas av att deras livsmiljöer övergöds och växer igen eller på grund av en bristande eller felaktig skötsel. De viktigaste åtgärderna för de värdefullaste och artrikaste ängsområdena är därför att anpassa skötseln efter de mest krävande arternas behov. För detta ändamål behövs riktade insatser som utgår från det berörda områdets särskilda förutsättningar. Genom en fortsatt planmässig skötsel av de värdefullaste områdena kan de i kulturlandskapet mest hotade arternas livsmiljö bevaras i ursprungligt skick. Betesmarkens mångformighet och artrikedom kan genom den anpassade skötseln därmed fortsätta att utvecklas, berikas och förfinas.

Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A).

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen är riktad till naturbeten på strandängar, ängar och hagmark som inte uppfyller villkoren för permanent gräsmark/naturbetesmark.

Insatsen genomförs på fasta skiften och arealen kan inte variera på gårdsbruksenheten under åtagandeperioden.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden. Åtagandets areal kan minska endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013. Efter den inledande perioden om fem år kan stödmottagaren ingå ett nytt ettårigt åtagande med en areal som är upp till 50% mindre än arealen under den inledande perioden om fem år, om man på gården har börjat avveckla sin husdjursproduktion och inte längre har det antal djur som behövs för att den areal som ingår i åtagandet ska kunna betas med ett tillräckligt betestryck.

Insatsen har funnits under föregående programperiod och målsättningen är att förbättra den existerande situationen beträffande skötseln av strandängar, ängar och hagmark genom riktade skötselåtgärder.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att sköta betena i enlighet med den skötselplan som är en förutsättning för beviljande av ersättning. Förlänger stödmottagaren sitt åtagande efter den inledande perioden om fem år

eller ingår stödmottagaren ett nytt ettårigt åtagande direkt efter den inledande perioden om fem år ska stödmottagaren låta uppdatera skötselplanen.

Betena ska betas med ett lämpligt och för artsammansättningen anpassat betestryck så att området varken blir över- eller underbetat.

Tillskottsutfodring får ske endast under högst två veckor i början och under högst två veckor i slutet av betesperioden. Betet ska dessutom avskiljas med stängsel från gödslade betesvallar på åkermark för att ett för området lämpligt betestryck ska åstadkommas och för att en negativ gödslingsseffekt från gödslade betesvallar på åkermark ska undvikas.

På avtalsområdet får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas och det får heller inte bearbetas.

Uppgifter om antalet betande djur, betesperiodens längd och utförda skötselåtgärder ska antecknas i en skötseldagbok.

Under åren 2021 och 2022 finansieras insatsen med medel för återhämtningen i unionens jordbrukssektor och landsbygdsområden (artikel 58a i Förordning (EU) nr 1305/2015).

8.2.6.3.13.1. Beskrivning av insatstypen **(13 Skötsel av kulturmark)**

Målsättningen är att säkerställa en fortsatt betesdrift på sådana naturbeten som brukats på ett traditionellt sätt genom betning och vilka genom den fleråriga hävden ger det åländska landskapet dess särpräglade drag. Naturbetena har ofta en framträdande placering i landskapet varvid djurhållning på naturbeten präglar det öppna kulturlandskapet i en stor omfattning.

Till skillnad från naturbeten med höga naturvärden (ängar, hagar och strandängar) består dessa beten delvis av kargare marker med inslag av stenar och berg men delvis även av mera träddominerade områden. Betena är ofta också relativt stora till arealen varför flera naturtyper kan förekomma på ett och samma bete. Naturbetena i skärgården har en speciell karaktär som skiljer sig från fasta Ålands frodigare beten. Skärgårdsnaturbeten består av karg mark med inslag av berghällor, strandpartier, buskmark (enar) och trädbevuxna områden med mager växtlighet. Dessa naturbetestyper uppfyller inte kriterierna för varken permanent gräsmark/permanenta beten eller för naturbeten med höga naturvärden. Därför är en särskild stödtyp motiverad för att dessa områden ska användas som naturbeten även i fortsättningen i syfte att bevara livsmiljöerna för de arter som är beroende av betande djur och för att bevara det öppna kulturlandskapet.

Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A).

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Åtagandet ska omfatta en på förhand definierad betesareal men arealen som insatsen genomförs på kan variera från år till år. En årlig arealvariation behövs för en bra betesrotation och ett genomtänkt

betesutnyttjande med vilka förekomsten av betesparasiter kan förebyggas på ett naturligt sätt. En årlig arealvariation innebär att ett naturbete som ingår i ett avtal om skötsel av kulturmark inte behöver betas varje år under den inledande åtagandeperioden om fem år. Ersättning beviljas dock endast för sådana beten som under stödåret har betats i enlighet med stöd villkoren. Minst hälften (50%) av arealen som omfattas av åtagandet måste betas årligen under den inledande perioden om fem år och därefter under åren då åtagandet har förlängts.

År åtagandeperiodens längd två år måste hela åtagandearalen betas under båda åren, frånsett vid fall av Force Majeure.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden förutom om stödmottagaren övertar mark som har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare. Åtagandets areal kan minska endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013. Efter den inledande perioden om fem år kan stödmottagaren ingå ett nytt ettårigt åtagande med en areal som är upp till 50% mindre än arealen under den inledande perioden om fem år, om man på gården har börjat avveckla sin husdjursproduktion och inte längre har det antal djur som behövs för att den areal som ingår i åtagandet ska kunna betas med ett tillräckligt betestryck.

Insatsen omfattar de naturbeten som under tidigare programperiod har beviljats kompensationsbidrag men som inte längre betraktas som jordbruksareal (d.v.s uppfyller inte kriterierna för permanent gräsmark). Målsättningen är att bevara den existerande situationen beträffande skötseln av dessa beten på minst nuvarande nivå.

Insatsen kan inte omfatta permanenta beten.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att hålla betande husdjur på de naturbeten som omfattas av åtagandet. Betestrycket ska motsvara foderproduktionen och -tillväxten på betet. Djuren ska årligen beta på betet senast den 15 augusti. Området får inte växa igen med sly och buskar.

Kompletterande skötselåtgärder så som röjning, slåtter och putsning ska utföras om igenväxning börjar förekomma. Betet ska årligen vara väl avbetat senast 30 september och vid behov åtgärdat med kompletterande skötsel.

Uppgifter om antalet betesdjur och betesperiodens längd ska antecknas i beteskorten.

På naturbeten får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas, betena får heller inte bearbetas.

Under år 2022 finansieras insatsen med medel för återhämtningen i unionens jordbrukssektor och landsbygdsområden (artikel 58a i Förordning (EU) nr 1305/2015).

8.2.7.2. En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen (M11 – Ekologiskt jordbruk)

Åtgärden motsvarar insatsen för ekologisk produktion som under programperioden 2007 - 2013 fanns i åtgärden för miljövänligt jordbruk. Under programperioden 2014 - 2020 utgör stödet för ekologiskt jordbruk en egen åtgärd.

Stödområdets omfattning

Ersättning för ekologisk produktion beviljas i hela landskapet Åland.

Interventionslogiken vid utformande av åtgärden

Åtgärden är utformad utgående från insatsen i miljöstödet under föregående programperiod och de resultat och erfarenheter som erhållits vid implementeringen av insatsen.

Enligt SWOT-analysen har utvecklingen av den ekologiska produktionen varit framgångsrik arealmässigt och ca 25 procent av den totala odlade arealen på Åland odlas ekologiskt. Efterfrågan på ekologiska livsmedel bedöms öka i takt med att konsumenterna blir allt mer intresserade av livsmedlens ursprung och en ökad produktion av ekologiska livsmedel har i Swot-analysen därför setts som en möjlighet för det åländska jordbruket varvid arealen som odlas enligt hållbara ekologiska produktionsmetoder förväntas även i fortsättningen utgöra en betydande del av den totala åkerarealen på Åland.

Åtgärden bidrar i första hand till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B). Ekologisk produktion karaktäriseras av optimal, lokal resursanvändning. Användningen av lättlösliga handelsgödselmedel och kemiska bekämpningsmedel ersätts med miljövänligare metoder och organiska gödselmedel så som stallgödsel tas effektivt tillvara i jordbrukets kretslopp.

Åtgärden bidrar även till att återställa och bevara biologisk mångfald (Fokusområde 4A) genom att ett ekologiskt lantbruk stärker och ökar den biologiska mångfalden i odlingslandskapet. Ekologisk husdjursproduktion sker på djurens villkor där djurens livsmiljö tillåter ett naturligt beteende, djuren får utlopp för naturliga rörelsemönster och fodret är anpassat till djurartens matsmältningssystem och sätt att äta. Åtgärden bidrar även till att främja koldioxidbindning inom jordbruket (Fokusområde 5E) genom att organiskt material binder koldioxid i jordmånen.

Ekologisk produktion är en ekologiskt hållbar odlingsmetod som har en betydande inverkan på de tvärgående målen för miljö och begränsning av och anpassning till klimatförändringar.

Stödmottagaren har möjlighet att anlita rådgivningstjänster och delta i kursverksamhet för att öka sina kunskaper om ekologisk produktion. Stödmottagaren kan tillsammans med en rådgivare planera sin produktion utgående från gårdens produktionsinriktning och de övriga förutsättningarna för bedrivande

ekologisk produktion på den egna gården och genom att delta i kursverksamhet kan stödmottagaren erhålla information bl.a om utvecklingen inom denna produktionssektor.

Åtgärdens struktur

Inom åtgärden beviljas ersättning för både ekologisk växtodling och för ekologisk husdjursproduktion. De kan omfattas av samma åtagande förutsatt att både växtodlingen och husdjursproduktionen är i samma produktionskedje, d.v.s antingen i övergångsskede eller i produktionskede. Sker omlägningen av husdjursproduktionen i ett senare skede än omlägningen av gårdens växtodling måste husdjursproduktionen omfattas av ett separat åtagande. ~~Omfattar åtagandet både växtodling och husdjursproduktion kan åtagandet i samband med att det förlängs efter den inledande perioden om fem år avslutas till den del som gäller husdjursproduktionen utan att ersättning som erhållits under den inledande perioden om fem år återkrävs, om stödmottagaren upphör med husdjursproduktionen.~~

Stöd beviljas både under övergångsperioden och i produktionskede

En odlare som har ett åtagande om övergång till ekologisk produktion eller ett åtagande om ekologisk produktion i produktionskede kan även välja följande frivilliga komplement som ingår i miljöersättningen:

- reducerad höstbearbetning
- förbättrad användning av stallgödsel
- odling av markförbättrande växter förutom gröngödslingsvall
- odling av dragväxter för bin

Åtagandeperiodens längd

Ett åtagande om övergång till ekologisk produktion omfattar inledningsvis två år. Direkt efter det ska stödmottagaren ingå ett åtagande om bibehållande av ekologisk produktion som omfattar minst tre år.

Åtagandeperioden för nya åtaganden som rör bibehållande av ekologisk produktion och som inte följer direkt efter en inledande övergångsperiod är inledningsvis 5 år. Efter det kan åtagandet förlängas med ett år i taget till slutet av programperioden.

Direkt efter den inledande perioden om fem år kan ett nytt åtagande om bibehållande av ekologisk produktion ingås för ett år, varefter den kan förlängas med ett år i taget.

Åtagandeperiodens längd för helt nya åtagande som ingås år 2021 är två år.

Översynsklausul

En översynsklausul som avses i artikel 48 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) införs för de åtaganden som gäller övergång till ekologisk produktion och de åtaganden som gäller ekologisk produktion i produktionsskede för att säkerställa att de anpassas vid ändringar av de tillämpliga bindande normerna (tvärvillkoren) eller minimikraven för användning av gödselmedel och växtskyddsmedel.

Dessutom kommer de åtaganden som gäller övergång till ekologisk produktion och åtaganden som gäller ekologisk produktion i produktionsskede och som sträcker sig längre än den aktuella programperioden att innehålla en översynsklausul som möjliggör en anpassning till den efterföljande programperiodens rättsliga ram.

En jordbrukare som gått in i ett åtagande behöver inte acceptera sådana förändringar som görs med stöd av dessa översynsklausuler. Om jordbrukaren inte accepterar en sådan förändring förfaller åtagandet utan att jordbrukaren behöver betala tillbaka redan utbetald ersättning.

Omvandling av åtaganden

Ett åtagande om övergång till ekologisk produktion eller ett åtagande om ekologisk produktion i produktionsskede kan under åtagandeperioden omvandlas eller justeras i enlighet med artikel 14 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014.

Årlig arealvariation

Insatsen genomförs på fasta skiften och åtgärden ska varje år under åtagandeperioden genomföras på hela den areal som omfattas av jordbrukarens åtagande. Ingen sådan årlig variation i antalet hektar som avses i artikel 47.1 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) är tillåten. På ett skifte som något år tillfälligt inte kan odlas måste ändå minst de villkor för ekologisk produktion som fastställts i rådets förordning (EG) nr 834/2007 följas och skiftet måste omfattas av den årliga produktionskontrollen även om inget stöd beviljas för skiftet.

Utökning och minskning av åtagandet

Om arealen som jordbruksföretaget utökas med har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare kan denna areal bifogas till det befintliga åtagandet oberoende av den utökade arealens storlek och längden på den återstående åtagandeperioden. I övriga fall kan åtagandets areal inte ökas under åtagandeperioden men det ursprungliga åtagandet kan ersättas med ett nytt åtagande förutsatt att

det nya åtagandet omfattar hela den areal som ingick i det ursprungliga åtagandet och att dess villkor inte är mindre förpliktande.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden eller kan upphöra att gälla, och återbetalning ska inte krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

8.2.7.3.1.1. Beskrivning av insatstypen (01 Övergång till ekologisk produktion)

Målsättningen är att säkerställa en fortsatt ekologisk produktion på Åland genom att stöda odlare som övergår till ekologisk produktion med hela eller med delar av sin gårdsbruksenhet.

Insatsen omfattar både växtodling och husdjursproduktion.

Ersättning för växtodling beviljas för sådana skiften som är under omläggning till ekologisk produktion. Under omläggningsperioden ska de ekologiska produktionsreglerna följas men produkterna får inte marknadsföras som ekologiska. Marken erhåller dock ersättning för ekologiskt jordbruk också under dessa år förutsatt att marken tillhör den ekologiska produktionskontrollen. Efter övergångsperioden övergår marken i produktionskedet.

Ersättning för växtodling beviljas endast för åkermark.

Ersättning beviljas endast för avsalugrödor och för foderväxter (vall) som odlas till foder för produktionsdjur. En gård som inte bedriver husdjursproduktion ska leverera det producerade fodret till en gård som bedriver ekologisk husdjursproduktion och som har ett verkligt behov av inköpt grovfoder. På en husdjursgård ska den ekologiskt odlade vallarealen stå i proportion till antalet produktionsdjur på gården. Därutöver betalas ersättning också för gröngödslingsvall som finns i växtföljden.

Åtagandet kan inte omfatta sådan mark som ingår i ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen, i ett åtagande om ängsvall eller i ett åtagande om anläggning av skyddszoner.

Ersättning för ekologisk husdjursproduktion kan beviljas för mjölkkor, dikor, övriga nöt, får, getter, suggor, galtar, slaktsvin, höns, broilers, kalkoner, gäss, ankor och eventuella andra djur som det fastställts ekologiska produktionsregler för.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att lägga om produktionen på hela eller på delar av sin åkerareal eller sin djurbesättning i enlighet med bestämmelserna som fastställs i rådets förordning (EG) nr 834/2007.

Jordbrukaren ska under den inledande åtagandeperioden om fem år **eller, ifråga om tvååriga åtaganden, före utgången av det andra åtagandeåret** delta i kurser i ekologiska produktionsmetoder som sammanlagt ska omfatta minst fyra dagar. En stödmottagare som samtidigt har ett gällande åtagande om ekologisk produktion i produktionskede behöver dock delta i kursen endast en gång.

8.2.7.3.1.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterier kommer att användas **för ansökningar som lämnas in år 2018** för att begränsa arealen till de befintliga ekonomiska resurserna.

Urvalskriterierna ska ha utgångspunkt i ekologisk och miljömässig nytta. Ansökningarna tilldelas poäng i de olika urvalskategorierna och rangordnas enligt de erhållna poängen. För att ansökan ska godkännas måste ett minimiantal poäng erhållas. Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställas av landskapsregeringen.

För ansökningar om helt nya tvååriga åtaganden som ingås år 2021 kommer urvalskriterierna inte att behöva användas tack vare den ökade programbudgeten.

8.2.7.3.2.1. Beskrivning av insatstypen (02 Ekologisk produktion i produktionskede)

Målsättningen är att säkerställa en fortsatt ekologisk produktion på Åland genom att stöda odlare som fortsätter bedriva ekologisk produktion på sin gård.

Insatsen omfattar både växtodling och husdjursproduktion.

Ersättning för ekologisk växtodling beviljas för sådana skiften som redan är omlagda till ekologisk produktion.

Ersättning för ekologisk växtodling beviljas endast för åkermark.

Ersättning beviljas endast för avsalugrödor och för foderväxter (vall) som odlas till foder för produktionsdjur. En gård som inte bedriver husdjursproduktion ska leverera det producerade fodret till en gård som bedriver ekologisk husdjursproduktion och som har ett verkligt behov av inköpt grovfoder. På en husdjursgård ska den ekologiskt odlade vallarealen stå i proportion till antalet produktionsdjur på gården. Därutöver betalas ersättning också för gröngödslingsvall som finns i växtföljden.

Åtagandet kan inte omfatta sådan mark som ingår i ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen, i ett åtagande om ängsvall eller i ett åtagande om anläggning av skyddszoner.

Ersättning för ekologisk husdjursproduktion kan beviljas för mjölkkor, dikor, övriga nöt, får, getter suggor, galtar, slaktsvin, höns, broilers, gäss, ankor och eventuella andra djur som det fastställts ekologiska produktionsregler för.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att bedriva ekologisk produktion på hela eller på delar av sin åkerareal eller sin djurbesättning i enlighet med bestämmelserna som fastställs i rådets förordning (EG) nr 834/2007.

Jordbrukaren ska under den inledande åtagandeperioden om fem år **eller, ifråga om tvååriga åtaganden, före utgången av det andra åtagandeåret** delta i kurser i ekologiska produktionsmetoder som sammanlagt ska omfatta minst fyra dagar. En stödmottagare som samtidigt har ett gällande åtagande om övergång till ekologisk produktion behöver dock delta i kursen endast en gång.

8.2.7.3.2.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterier kommer att användas **för ansökningar som lämnas in år 2018** för att begränsa arealen till de befintliga ekonomiska resurserna.

Urvalskriterierna ska ha utgångspunkt i ekologisk och miljömässig nytta. Ansökningarna tilldelas poäng i de olika urvalskategorierna och rangordnas enligt de erhållna poängen. För att ansökan ska godkännas måste ett minimiantal poäng erhållas. Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställas av landskapsregeringen.

För ansökningar om helt nya tvååriga åtaganden som ingås år 2021 kommer urvalskriterierna inte att behöva användas tack vare den ökade programbudgeten.

10. FINANSIERINGSPLAN

Bilaga 4

10.1. Årliga Ejflu-bidrag (i euro)

Typer av regioner och kompletterande anslag	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Total
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	2 918 336,00	2 931 323,00	2 944 569,00	2 958 079,00	2 971 863,00	2 985 826,00	2 999 004,00	3 767 057,34	3 084 584,62	20 709 000,00 27 560 641,96
Total EAFRD (without EURI)	2 918 336,00	2 931 323,00	2 944 569,00	2 958 079,00	2 971 863,00	2 985 826,00	2 999 004,00	3 767 057,34	3 084 584,62	20 709 000,00 27 560 641,96
Varav resultatreserv (artikel 20 i förordning (EU) nr 1303/2013)	175 100,16	175 879,38	176 674,14	177 484,74	178 311,78	179 149,56	179 940,24	0,00	0,00	1 242 540,00
Article 59(4)(ea) of Regulation (EU) No 1305/2013 - EURI(NGEU) / Operations receiving funding from additional resources referred to in Article 58a(1)								538 800,71	1 282 345,69	1 821 146,46
Total (EAFRD + EURI)	2 918 336,00	2 931 323,00	2 944 569,00	2 958 079,00	2 971 863,00	2 985 826,00	2 999 004,00	4 305 858,05	4 366 930,31	29 381 788,36

Totalt preliminärt stödbelopp som planeras för mål om klimatförändringar	21 470 183,55 15 847 374,00
--	--

10.2. Gemensam Ejflu-bidragssnivå för alla åtgärder uppdelad per typ av region enligt artikel 59.3 i förordning 1305/2013

Artikel som fastställer högsta bidragssnivå.	Tillämplig Ejflu-bidragssnivå	Minsta tillämpliga Ejflu-bidragssnivå 2014–2020 (%)	Högsta tillämpliga Ejflu-bidragssnivå 2014–2020 (%)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	36.5%	20%	53%

10.3 Fördelning per åtgärd eller insatstyp med en särskild Ejflu-bidragssnivå (i euro för hela perioden 2014–2020)

10.3.1 M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragssnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflu-belopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					40 150,00 (2A) 62 050,00 (2A)
	Artikel 59.4 a i förordning (EU) nr 1305/2013 – De åtgärder som avses i artiklarna 14, 27 och 35, för den lokala utveckling inom Leader som avses i artikel 32 i förordning 1303/2013 och för insatser enligt artikel 19.1 a led i	65%					0,00 (2A)
Total						0,00	40 150,00 62 050,00

10.3.2. M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragssnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflubelopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					18 250,00 (2A) 36 500,00 (2A) 69 350,00 7 300,00 (P4)
Total						0,00	40 150,00 43 800,00

10.3.3. M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflubelopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					2 191 066,00 3 372 571,00(2A) 1 168 000,00 2 007 500,00 (3A)
	Artikel 59.4 b i förordning (EU) nr 1305/2013 - Insatser som bidrar till miljömålen och målen för begränsning av och anpassning till klimatförändringar enligt artiklarna 17, 21.1 a och b, 28, 29, 30, 31 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013	75%					0,00 (2A) 0,00 (3A)
Article 59(3)(d) of Regulation (EU) No 1305/2013 - Article 59(4)(ea) of Regulation (EU) No 1305/2013 (EUR)NGEU - EURI(NGEU) / Other regions	Main	100%					291 146,40 (2A) 0,00 (3A)
Total						0,00	5 671 217,40 3 359 066,00

Totalt planerat unionsbidrag reserverat för insatser som omfattas av artikel 59.6 i förordning 1305/2013	0,00
--	------

10.3.4. M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflu-belopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					328 500,00 433 620,00 (2B)
	Artikel 59.4 a i förordning (EU) nr 1305/2013 - De åtgärder som avses i artiklarna 14, 27 och 35, för den lokala utveckling inom Leader som avses i artikel 32 i förordning 1303/2013 och för insatser enligt artikel 19.1 a led i	65%					0,00 (2B)
Total						0,00	328 500,00 433 620,00

10.3.5. M07 – Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflu-belopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Article 59(3)(d) of Regulation (EU) No 1305/2013 - Article 59(4)(ea) of Regulation (EU) No 1305/2013 (EUR)NGEU - EURI(NGEU) / Other regions	Main	100%					500 000,00 (P4)
Total						0,00	500 000,00

10.3.6. M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragssnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflubelopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					4 696 964,00 5 572 229,22 (P4)
	Artikel 59.4 b i förordning (EU) nr 1305/2013 - Insatser som bidrar till miljömålen och målen för begränsning av och anpassning till klimatförändringar enligt artiklarna 17, 21.1 a och b, 28, 29, 30, 31 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013	75%					0,00 (P4)
Article 59(3)(d) of Regulation (EU) No 1305/2013 - Article 59(4)(ea) of Regulation (EU) No 1305/2013 (EUR)NGEU - EURI(NGEU) / Other regions	Main	100%					800 000,00
Total						0,00	4 696 964,00 6 372 229,22

10.3.7. M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflubelopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					2 610 845,00 3 346 192,25 (P4)
	Artikel 59.4 b i förordning (EU) nr 1305/2013 - Insatser som bidrar till miljömålen och målen för begränsning av och anpassning till klimatförändringar enligt artiklarna 17, 21.1 a och b, 28, 29, 30, 31 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013	75%					0,00 (P4)
Total						0,00	2 610 845,00 3 346 192,25

10.3.8 M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflubelopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2022 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					8 042 775,00 10 680 006,99 (P4)
	Artikel 59.4 b i förordning (EU) nr 1305/2013 - Insatser som bidrar till miljömålen och målen för begränsning av och anpassning till klimatförändringar enligt artiklarna 17, 21.1 a och b, 28, 29, 30, 31 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013	75%					0,00 (P4)
Total						0,00	8 042 775,00 10 680 006,99

10.3.9. M16 – Samarbete (artikel 35)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflu-belopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2020 (i euro)
Article 59(3)(d) of Regulation (EU) No 1305/2013 - Article 59(4)(ea) of Regulation (EU) No 1305/2013 (EUR)NGEU - EURI(NGEU) / Other regions	Main	100%					230 000,00 (3A)
Total						0,00	230 000,00

10.3.9. M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflu-belopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2020 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					0,00 (6B)
	Artikel 59.4 a i förordning (EU) nr 1305/2013 - De åtgärder som avses i artiklarna 14, 27 och 35, för den lokala utveckling inom Leader som avses i artikel 32 i förordning 1303/2013 och för insatser enligt artikel 19.1 a led i	65%					1 411 181,23 1 068 600,00 (6B)
Total						0,00	1 411 181,23 1 068 600,00

10.3.10 M20 – Tekniskt stöd till medlemsstaterna (artiklarna 51–54)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, 2014–2020 (%)	Tillämplig sats för finansieringsinstrument under övervakningsorganets ansvar art. 59.4 d, med art. 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Finansieringsinstrument preliminärt Ejflu-belopp art. 59.4 d, 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2020 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 - Andra regioner	Main	36.5%					631 491,27 474 500,00
Total						0,00	631 491,27 474 500,00

11. INDIKATORPLAN

11.1 Indikatorplan

11.1.1. P1: Främja kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk och på landsbygden

11.1.1.1. 1A) Främja innovation, samarbete och utveckling av kunskap på landsbygden

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T1: Procentandel utgifter inom ramen för artiklarna 14, 15 och 35 i förordning (EU) nr 1305/2013 i förhållande till de sammanlagda utgifterna för landsbygdsprogrammet (fokusområde 1A)	0,69 0,63
Totalt planerade offentliga utgifter för landsbygdsutvecklingsprogram	75 204 329,58 55 453 316,00
Offentliga utgifter (fokusområde 1A)	350 000,00 520 000,00

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2022

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde	Out of which financed by EURI
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Totala offentliga utgifter i euro (utbildningskurser, utbyten mellan jordbruksföretag, demonstration) (1.1–1.3)	110 000,00 170 000,00	0,00
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Totala offentliga utgifter i euro (2.1–2.3)	240 000,00 120 000,00	0,00
M16 – Samarbete (artikel 35)	Totalt offentliga utgifter i euro (16.1 – 16.9)	230 000	230 000

11.1.1.2 1B) Stärka banden mellan jordbruk, livsmedelsproduktion och skogsbruk samt forskning och innovation, även för att få till stånd förbättrad miljöförvaltning och miljöprestanda

Inga åtgärder har valts ut inom ramen för strategin för detta fokusområde.

11.1.1.3. 1C) Främja livslångt lärande och yrkesutbildning inom jord- och skogsbruk

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T3: Totalt antal deltagare som utbildats enligt artikel 14 i förordning (EU) nr 1305/2013 (fokusområde 1C)	150,00 700,00

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2022

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde	Out of which financed by EURI
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – antal deltagare i utbildningskurser	150,00 700,00	0,00

11.1.2. P2: Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning

11.1.2.1. 2A) Förbättra jordbruksföretagens ekonomiska resultat och underlätta omstrukturering och modernisering av jordbruksföretagen särskilt i syfte att öka marknadsdeltagande och marknadsinriktning samt diversifiering av jordbruksverksamhet

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T4: Procentandel jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (fokusområde 2A)	13,79 20,00
Antal jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (fokusområde 2A)	80,00 116,00

Kontextindikator som används som nämnare för målet

Kontextindikatorns namn	Basår, värde
17 Jordbruksföretag - totalt	580,00

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2022

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde	Out of which financed by EURI
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – antal deltagare i utbildningskurser	150,00 700,00	
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – Totala offentliga utgifter för utbildning/färdigheter	110 000,00 170 000,00	
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Totala offentliga utgifter i euro (utbildningskurser, utbyten mellan jordbruksföretag, demonstration) (1.1–1.3)	110 000,00 170 000,00	
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Antal stödmottagare som fått rådgivning (2.1)	340,00 110,00	
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Totala offentliga utgifter i euro (2.1–2.3)	50 000,00 100 000,00	
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Antal företag som får stöd av investeringar i jordbruksföretag (4.1)	80,00 116,00	9,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Totala offentliga utgifter för investeringar i infrastruktur (4.3)	0,00	
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Total investering (i euro) (offentlig + privat)	17 000 000,00 26 000 000,00	900 000,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Totala offentliga utgifter (i euro) (4.1)	6 002 920,00 9 531 066,40	291 146,40
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Totala offentliga utgifter (i euro)	6 002 920,00 9 531 066,40	291 146,40

11.1.2.2. 2B) Underlätta inträdet i jordbrukssektorn för jordbrukare med tillräcklig kompetens och i synnerhet generationsskiften.

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T5: Procentandel jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för affärsutvecklingsplaner/investeringar för unga jordbrukare (fokusområde 2B)	3,79 5,69
Antal jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för affärsutvecklingsplaner/investeringar för unga jordbrukare (fokusområde 2B)	22,00 33,00

Kontextindikator som används som nämnare för målet

Kontextindikatorns namn	Basår, värde
17 Jordbruksföretag - totalt	580,00

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2022

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde	Out of which financed by EURI
M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)	Antal stödmottagare (jordbruksföretag) som får nyetableringsstöd – unga jordbrukare (6.1)	22,00 33,00	
M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)	Antal stödmottagare (jordbruksföretag) som får stöd för investeringar i andra verksamheter i landsbygdsområden (6.4)	0,00	
M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)	Antal stödmottagare (jordbruksföretag) som får transfereringar (6.5)	0,00	
M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)	Total investering (i euro) (offentlig + privat)	5 000 000,00 7 000 000,00	
M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)	Totala offentliga utgifter (i euro) (6.1)	900 000,00 1 188 000,00	
M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)	Total investering (i euro)	900 000,00 1 188 000,00	

11.1.3 P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket

3A) Förbättra primärproducenternas konkurrenskraft genom att på ett bättre sätt integrera dem i livsmedelskedjan med hjälp av kvalitetssystem, skapa mervärde för jordbruksprodukter, säljfrämjande åtgärder på lokala marknader och inom korta leveranskedjor, producentgrupper och producentorganisationer samt branschorganisationer

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T6: Procentandel jordbruksföretag som får stöd för deltagande i kvalitetssystem, lokala marknader och korta leveranskedjor, samt producentgrupper/producentorganisationer (fokusområde 3A)	0
Antal jordbruksföretag som får stöd för deltagande i kvalitetssystem, lokala marknader och korta leveranskedjor, samt producentgrupper/producentorganisationer (fokusområde 3A)	0

Kontextindikator som används som nämnare för målet

Kontextindikatorns namn	Basår, värde
17 Jordbruksföretag - totalt	580,00

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2022

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde	Out of which financed by EURI
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Antal insatser som får stöd av investeringar (t.ex. jordbruksföretag, bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter) (4.1 och 4.2)	25,00 40	
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Total investering (i euro) (offentlig + privat)	13 200 000,00 20 500 000,00	
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Totala offentliga utgifter (i euro)	3 700 000,00 5 500 000,00	
M16 – Samarbete (artikel 35)	Antal jordbruksföretag bland försörjningskedjans aktörer som deltar i samarbete/lokal saluföring (16.4)	10	10
M16 – Samarbete (artikel 35)	Totala offentliga utgifter i euro (16.1–16.9)	230 000,00	230 000,00

11.1.3.2 3B) Stödja riskförebyggande insatser och riskhantering inom jordbruket

Inga åtgärder har valts ut inom ramen för strategin för detta fokusområde.

11.1.4. P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

Jordbruk

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2022

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde	Out of which financed by EURI
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Antal stödmottagare som fått rådgivning (2.1)	6,00 180,00	0,00
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Totala offentliga utgifter i euro (2.1–2.3)	20 000,00 190 000,00	0,00
M07 – Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)	Antal insatser som får stöd för utarbetande av en plan för samhällsutveckling och N2000/HNV områdesförvaltningsplaner (7.1)	5	5
M07 – Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)	Totala offentliga utgifter (i euro)	500 000,00	500 000,00
M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)	Areal (ha) inom miljö- och klimatvänligt jordbruk (10.1)	11 222,00 11 376,00	2 420,00
M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)	Offentliga utgifter för bevarande av genetiska resurser (10.2)	198 200,00	0,00
M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)	Totala offentliga utgifter (i euro)	16 065 890,89 12 877 282,00	800 000,00
M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)	Areal (ha) – övergång till ekologiskt jordbruk (11.1)	751,00 793,00	0,00
M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)	Areal (ha) – upprätthållande av ekologiskt jordbruk (11.2)	2 475,00 2 518,00	0,00
M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)	Totala offentliga utgifter (i euro)	9 283 307,72 7 284 000,00	0,00
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Areal (ha) – bergsområden (13.1)	0	0,00
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Areal (ha) – andra områden med betydande naturliga begränsningar (13.2)	0	0,00
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Areal (ha) – områden med särskilda begränsningar (13.3)	14 500,00 14 350,00	0,00
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Totala offentliga utgifter (i euro)	32 555 155,20 24 461 000,00	0,00

Skogsbruk

Inga åtgärder har valts ut inom ramen för strategin för detta fokusområde.

11.1.4.1. 4A) Återställa, bevara och förstärka den biologiska mångfalden, bland annat i Natura 2000-områden och i områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar och jordbruk med höga naturvärden, liksom de europeiska landskapens karaktär

Jordbruk

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T9: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande som stöder biologisk mångfald och/eller landskap (fokusområde 4A)	23,33 24,08
Jordbruksmark som omfattas av åtagande som stöder biologisk mångfald och/eller landskap (ha) (fokusområde 4A)	4 577,00 4 724,00

Kontextindikator som används som nämnare för målet

Kontextindikatorns namn	Basår, värde
18 Jordsbruksområde - totalt brukad areal	19 620,00

Skogsbruk

Inga åtgärder har valts ut inom ramen för strategin för detta fokusområde.

11.1.4.2. 4B) Förbättra vattenförvaltningen, inbegripet hanteringen av gödselmedel och växtskyddsmedel

Jordbruk

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T10: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra vattenförvaltning (fokusområde 4B)	68,23 66,42
Jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra vattenförvaltning (ha) (fokusområde 4B)	13 387,00 13 031,00

Kontextindikator som används som nämnare för målet

Kontextindikatorns namn	Basår, värde
18 Jordsbruksområde - totalt brukad areal	19 620,00

Skogsbruk

Inga åtgärder har valts ut inom ramen för strategin för detta fokusområde.

11.1.4.3 4C) Förebygga markerosion och förbättra markskötseln

Jordbruk

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T12: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra markskötsel och/eller förebygga jorderosion (fokusområde 4C)	20,19 18,67
Jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra markskötsel och/eller förebygga jorderosion (ha) (fokusområde 4C)	3 962,00 3 664,00

Kontextindikator som används som nämnare för målet

Kontextindikatorns namn	Basår, värde
18 Jordsbruksområde - totalt brukad areal	19 620,00

Skogsbruk

Inga åtgärder har valts ut inom ramen för strategin för detta fokusområde.

11.1.6.2 6B) Främja lokal utveckling på landsbygden

Målindikator(er) 2014–2022

Namn på målindikator	Målvärde 2022
T21: Procentandel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier (fokusområde 6B)	101,10
Landsbygdsbefolkning som omfattas av lokala utvecklingsstrategier (fokusområde 6B)	28 666,00
T22: Procentandel av landsbygdsbefolkningen som får ta del av förbättrade tjänster/infrastrukturer (fokusområde 6B)	24,69
T23: Arbetstillfällen som skapats i projekt som får stöd (Leader) (fokusområde 6B)	5,00
Nettobefolkning som drar nytta av förbättrade tjänster	7 000,00

Kontextindikator som används som nämnare för målet

Kontextindikatorns namn	Basår, värde
1 Befolkning - landsbygd	100,00
1 Befolkning - mellanliggande	0
1 Befolkning - totalt	28 354,00
1 Befolkning - specifik landsbygdsdefinition som används för mål T21; T22 och T24 (i förekommande fall)	0

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2022

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde	Out of which financed by EURI
M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	Antal valda lokala aktionsgrupper	1,00	0,00
M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	Befolkning som omfattas av lokala aktionsgrupper	28 666,00	0,00
M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	Totala offentliga utgifter (i euro) – förberedande stöd (19.1)	10 000,00	0,00
M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	Totala offentliga utgifter (i euro) – stöd för genomförande av insatser inom lokalt ledd utveckling (19.2)	1 801 048,05 1 344 000,00	0,00
M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	Totala offentliga utgifter (euro) – förberedelse och genomförande av den lokala aktionsgruppens samarbetsverksamhet (19.3)	0	0,00
M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	Totala offentliga utgifter (i euro) – stöd till löpande kostnader och ledningsfunktioner (19.4)	360 000,00 290 000,00	0,00

11.2. Översikt över det planerade utfallet och de planerade utgifterna per åtgärd och per fokusområde (genereras automatiskt)

Åtgärder	Indikatorer	P2		P3		P4			P5					P6			Totalt
		2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	
M01	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – antal deltagare i utbildningskurser	450 700															450 700
	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – Totala offentliga utgifter för utbildning/färdigheter	110,000 170,000															110,000 170,000
	Totala offentliga utgifter i euro (utbildningskurser, utbyten mellan jordbruksföretag, demonstration) (1.1–1.3)	110,000 170,000															
M02	Antal stödmottagare som fått rådgivning (2.1)	340 110						180 6									520 116
	Totala offentliga utgifter i euro (2.1–2.3)	50,000 100,000						190,000 20,000									
M04	Total investering (i euro) (offentlig + privat)	17,000,000 26,000,000		13,200,000 20,500,000													30,200,000 46,500,000
	Totala offentliga utgifter (i euro)	6,002,920 9 531 066,40		3,700,000 5,500,000													9,702,920 15 031 066,40
M06	Total investering (i euro) (offentlig + privat)		5,000,000 7,000,000														5,000,000 7,000,000
	Total investering (i euro)		900,000 1,188,000														900,000 1,188,000
M07	Totala offentliga utgifter (i euro)							500 000,00									500 000,00
M10	Areal (ha) inom miljö- och klimatvänligt jordbruk (10.1)							11 222 11,376									11 222 11,376
	Totala offentliga utgifter (i euro)							16 065 890,89 12,877,282									16 065 890,89 12,877,282

M11	Areal (ha) – övergång till ekologiskt jordbruk (11.1)					751									751
						793									793
	Areal (ha) – upprätthållande av ekologiskt jordbruk (11.2)					2 475									2 475
						2,518									2,518
	Totala offentliga utgifter (i euro)					9 283 307,72									9 283 307,72
						7,284,000									7,284,000
M13	Areal (ha) – områden med särskilda begränsningar (13.3)					14 500									14 500
						14,350									14,350
	Totala offentliga utgifter (i euro)					32 555 155,20									32 555 155,20
						24,461,000									24,461,000
M16	Antal jordbruksföretag bland försörjningskedjans aktörer som deltar i samarbete/lokal saluföring (16.4)				10										10
	Totala offentliga utgifter i euro (16.1–16.9)				230 000,00										230 000,00
M19	Antal valda lokala aktionsgrupper												1		1
	Befolkning som omfattas av lokala aktionsgrupper												28,666		28,666
	Totala offentliga utgifter (i euro) – förberedande stöd (19.1)												10,000		10,000
	Totala offentliga utgifter (i euro) – stöd för genomförande av insatser inom lokalt ledd utveckling (19.2)												1 801 048,05		1 801 048,05
													1,344,000		1,344,000
	Totala offentliga utgifter (i euro) – stöd till löpande kostnader och ledningsfunktioner (19.4)												360 000		360 000,00
													290,000		290,000

11.3. Sekundära effekter: angivande av potentiella bidrag från landsbygdsutvecklingsåtgärder/-delåtgärder som programplanerats inom ramen för ett givet fokusområde till andra fokusområden/mål

FO från IP	Åtgärd	P1			P2		P3		P4			P5					P6		
		1A	1B	1C	2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C
2A	M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	X	X	X	P	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X			
	M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	X	X	X	P	X	X												
	M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)				P		X												
2B	M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)				X	P													
3A	M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)				X		P												
	M16 – Samarbeta (artikel 35)				X		P											X	
6B	M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	X						X		X	X		X				X	P	
P4 (AGRI)	M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)									P	P	P							
	M07 – Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)									P	P	P							
	M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)									P	P	P			X	X			
	M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)									P	P	P							
	M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)										P	P	P						

11.4. Stödtabell för att visa hur miljöåtgärder/-system är programplanerade för att uppnå ett (eller flera) miljö-/klimatmål

11.4.1 Jordbruksmark

11.4.1.1.M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)

Insatstyp eller grupp av insatstyp	Klassificering av åtgärder för ett miljö- och klimatvänligt jordbruk	Totala utgifter (i euro)	Sammanlagd areal (ha) per åtgärd eller insatstyp	Biologisk mångfald FO 4A	Vattenhushållning FO 4B	Markskötsel FO 4C	Minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak FO 5D	Koldioxidbindning/bevarande av kolsänkor FO 5E
Ängsvall	Skapande och upprätthållande av naturvärden (t.ex. åkerkanter, buffertområden, blomsterängar, häckar, träd)	0,00	0,00	X	X			X
Riktade insatser på naturbeten	Underhåll av åker- och gräsmarkssystem med höga naturvärden (t.ex. slåttermetoder, manuellt arbete, kvarlämning av växttäckte vintertid på åkermark), införande av extensiva betesmetoder, omvandling av åkermark till gräsmark.	202 554,00 450 624,00	57,00	X				
Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter	Jordlager, plöjningsmetoder, reducerad jordbearbetning, bevarande jordbruk	1 296 882,12 957 972,00	325,00 307,00	X	X			
Skötsel av kulturmark	Underhåll av åker- och gräsmarkssystem	2 254 023,75 1 707 161,00	1 663,00 1 847,00	X				

	med höga naturvärden (t.ex. slättermetoder, manuellt arbete, kvarlämning av växttäckte vintertid på åkermark), införande av extensiva betesmetoder, omvandling av åkermark till gräsmark.							
Reducerad höstbearbetning	Jordlager, plöjningsmetoder, reducerad jordbearbetning, bevarande jordbruk	852 824,88 660 742,00	1 656,00 1 850,00	X	X	X		X
Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling	Bättre förvaltning, minskning av mineralgödsel och bekämpningsmedel (inklusive integrerad produktion)	43 738,38 26 785,00	20,00 10,00	X	X			
Skötsel av naturbeten med höga naturvärden	Underhåll av åker- och gräsmarkssystem med höga naturvärden (t.ex. slättermetoder, manuellt arbete, kvarlämning av växttäckte vintertid på åkermark), införande av extensiva betesmetoder, omvandling av åkermark till gräsmark.	1 212 072,00 934 621,00	500,00 513,00	X				
Förbättrad användning av stallgödsel	Utfodring av djur, hantering av gödsel	1 214 082,90 868 981,00	1 703,00 1 560,00		X	X		X

Balanserad användning av näringsämnen	Bättre förvaltning, minskning av mineralgödsel och bekämpningsmedel (inklusive integrerad produktion)	5 210 148,26 3 898 751,00	8 990,00 8 940,00		X		X	
Odling av markförbättrande växter	Skapande och upprätthållande av naturvärden (t.ex. åkerkanter, buffertområden, blomsterängar, häckar, träd)	603 946,83 473 843,00	250,00 190,00		X	X		
Dragväxter för bin	Skapande och upprätthållande av naturvärden (t.ex. åkerkanter, buffertområden, blomsterängar, häckar, träd)	5 102,00 4 363,00	10,00 11,00	X				
Mekanisk ogräsbekämpning i potatis	Bättre förvaltning, minskning av mineralgödsel och bekämpningsmedel (inklusive integrerad produktion)	141 375,71 120 388,00	90,00 110,00	X	X			
Anläggning av skyddszon	Minskad vattenavledning, förvaltning av våtmarker	36 178,20 25 913,00	12,00 19,00	X	X	X		X

11.4.1.2. M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)

Delåtgärd	Totala utgifter (i euro)	Sammanlagd areal (ha) per åtgärd eller insatstyp	Biologisk mångfald FO 4A	Vattenhushållning FO 4B	Markskötsel FO 4C	Minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak FO 5D	Koldioxidbindning/bevarande av kolsänkor FO 5E
11.2 – stöd till bibehållande av ekologiska odlingsmetoder	8 108 312,07 5 761 063,00	3 226,00 2 518,00	X	X			
11.1 – stöd till övergång till ekologiska odlingsmetoder	410 033,52 596 543,00	751,00 793,00	X	X			

11.5. Programspecifikt mål och utfall

Särskilda målandikatorer

Kod	Namn på målandikator	Fokusområde	Målvärde 2022	Enhet
T-AX01	T-AX01 Total investering	3A	20 500 000,00 13 200 000,00	euro
Comment: Kompletterande indikator till för prioritering 3.				

Särskilda utfallsindikatorer

Kod	Namn utfallsindikator	Åtgärd	Fokusområde	Planerat utfall	Enhet
1	Antal insatser som främjar och utvecklar lokalt entreprenörskap	M19	6B	0,00	Antal
2	Antal insatser som får stöd för icke-produktiva investeringar på jordbruksmark	M19	6B	0,00	Antal
4	Antal insatser som får stöd för investeringar i infrastruktur för rekreations- /turiständamål	M19	6B	0,00	Antal
3	Antal insatser som får stöd för investeringar i lokala grundläggande tjänster för landsbygdsbefolkningen	M19	6B	0,00	Antal

12. YTTERLIGARE NATIONELL FINANSIERING

För åtgärder och insatser som omfattas av artikel 42 i fördraget, en tabell över ytterligare finansiering per åtgärd i enlighet med artikel 82 i förordning 1305/2013, inklusive belopp per åtgärd och angivande av om kriterierna i förordningen om landsbygdsutveckling är uppfyllda.

Åtgärd	Kompletterande nationell finansiering under perioden 2014–2022 (i euro)
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	0,00
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	0,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	0,00
M06 – Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)	0,00
M07 – Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)	0,00
M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)	8 888,00 0,00
M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)	131 000,00 115 657,72
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	2 426 000,00 3 294 435,28
M16 – Samarbete (artikel 35)	0,00
M19 – Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)	0,00
M20 – Tekniskt stöd till medlemsstaterna (artiklarna 51–54)	0,00
Totalt	2 565 888,00 3 410 093,00

12.5. M07 – Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)

Angivelse av om insatserna uppfyller kriteriet enligt förordning 1305/2013

Ingen ytterligare nationell finansiering tillförs.
--

12.6. Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)

Angivelse av om insatserna uppfyller kriteriet enligt förordning 1305/2013

Uppskattades att en nationell tilläggsfinansiering uppgående till 8 888 euro utgörande stöd (top-up) som överstiger nivåerna som fastställs i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 bilaga (art.39.4) härrörande från avtal från programperioden 2007-2013 skulle betalas ut under år 2014. Ingen sådan betalning blev dock aktuell. Nationella tilläggsfinansieringen utgår under 2014 inom ramen för övergångsarrangemangen. Det budgeterade beloppet överförs till den nationella husdjursförhöjningen som hör till åtgärd M13 (se punkt 12.7).

12.7. M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)

Angivelse av om insatserna uppfyller kriteriet enligt förordning 1305/2013

Nationell tilläggsfinansiering uppgående till 131 000 euro utgörande stöd (top-up) som överstiger nivåerna som fastställs i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 bilaga (art.39.4) härrörande från avtal från programperioden 2007-2013. Nationella tilläggsfinansieringen utgår under år 2014 inom ramen för övergångsarrangemangen.

Det verkliga utbetalda beloppet uppgår till 115 657,72 euro. Resterande 15 342,28 euro överförs till den nationella husdjursförhöjningen som hör till åtgärd M13 (se punkt 12.7).

12.8. M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)

Angivelse av om insatserna uppfyller kriteriet enligt förordning 1305/2013

Kompensationsbidraget består av ett delfinansierat kompensationsbidrag som finansieras delvis av landsbygdsutvecklingsfonden och delvis med nationella medel samt av kompensationsbidragets förhöjning för husdjursproduktion som finansieras helt nationellt. Kompensationsbidraget som beviljas för husdjursproduktion är högst 60 euro högre än stödet på övriga gårdar. Gården betraktas som husdjursgård om gårdsbruksenhets djurtäthet är minst 0,35 djurenheter per hektar. Förhöjningen utgör således en nationell tilläggsfinansiering uppgående till 2 426 000 euro under programperioden åren 2014 - 2020.

För att täcka underskottet om 44 435 euro för åren 2014 - 2020 överförs 24 230 euro från M10 och M11 och därutöver införs 20 2015 euro helt nya medel. För åren 2021 och 2022 införs 824 000 euro.

12.9 M16 – Samarbete (artikel 35)

Angivelse av om insatserna uppfyller kriteriet enligt förordning 1305/2013

Ingen ytterligare nationell finansiering tillförs

8.2.5 Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden

8.2.5.1 Rättslig grund

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), artikel 20

Kommissionens förordning (EU) nr 807/2014

Kommissionens förordning (EU) nr 808/2014.

8.2.5.2 En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen

Åtgärden omfattar följande underåtgärder

- 7.1 Utarbetande och uppdatering av planer för utveckling av kommuner och samhällen på landsbygden och deras grundläggande tjänster och av skydds- och förvaltningsplaner för Natura 2000-områden och andra områden med högt naturvärde,
- 7.6 Utredningar och investeringar i samband underhåll, restaurering och uppgradering av natur- och kulturarvet i landsbygdssamhällen, på landsbygden och i områden med högt naturvärde, inbegripet socioekonomiska aspekter samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten.

Stödområdets omfattning

Stöd inom ramen för denna åtgärd beviljas i hela landskapet Åland. Vissa insatser kan dock vara riktade enbart till vissa geografiska områden.

Interventionslogiken vid utformande av åtgärden

Åtgärden främjar miljö- och socioekonomisk hållbarhet i landsbygdsområden genom aktiviteter som syftar till återställande och uppgradering av det naturliga arvet i byar och landsbygdslandskap och ökar därmed invånarnas trivsel i sin närmiljö.

Målsättningen är att genom områdesvisa utredningar och planer främja och utveckla skötseln av områden med höga naturvärden i syfte att bevara den biologiska mångfalden och det öppna jordbrukslandskapet i jordbruksområdena samt att effektivisera utnyttjandet av näringsflöden och minska näringsbelastningen på sjöar och vattendrag i syfte att förbättra sjöarnas och kustvattenförekomsternas ekologiska status.

De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Samtliga jordbrukare och andra markförvaltare i ett område görs delaktiga i planeringen och i genomförandet av insatserna vilka även kan leda till andra former av samarbete och utveckling av andra aktiviteter så som rekreations- och kulturaktiviteter. Allas miljömedvetenhet kan ökas och en bättre miljöeffekt uppnås jämfört med enskilda, spridda punktinsatser.

Insatserna inom denna åtgärd bidrar i första hand till följande fokusområden:

- Fokusområde 4A: Återställa och bevara biologisk mångfald
- Fokusområde 4B: Förbättra vattenförvaltningen
- Fokusområde 4C: Förbättra markskötseln

Under varje insats beskrivs närmare på vilket sätt insatsen bidrar till dessa fokusområden.

Lokalt genomförda riktade insatser som förbättrar miljön bidrar till programmets tvärgående miljömål genom att skapa förutsättningar för främjande av jordbrukstest vattenvård och biologisk mångfald. Åtgärden kan även leda till innovationer och till att nya metoder tas i bruk.

Åtgärden genomförs som olika projekt som effektiviserar genomförandet av programmets miljöinsatser, men även andra insatser som främjar miljön. Stödet betalas till den som genomför projektet.

Enligt SWOT-analysen är läget beträffande bevarande av arter och habitat generellt bra på Åland varvid det fortfarande finns många sådana värdefulla livsmiljöer i jordbruksmiljön som har bevarat sin karaktär. Trots att man har lyckats bevara en stor naturbetesareal kan man dock konstatera att förändringar i jordbrukets struktur och metoder redan har börjat påverka landskapsbilden och den biologiska mångfalden negativt bl.a. genom igenväxta områden.

Igenväxningen av kulturlandskapet är ett allvarligt naturvårdsproblem eftersom ängar och naturbeten skapar en mängd biotoper för bl.a. växter, svampar och djur. Den leder också till en mera sluten landskapsbild. Igenväxningen beror dels på att betningen kan ha upphört helt på de gårdar som har slutat med djurproduktionen men också på att betestrycket är generellt för lågt fram för allt på de frodiga betena och den pressade ekonomiska situationen som många jordbrukare befinner sig i i dagens läge kan leda till ett minskat miljöengagemang och ett minskat intresse att värna om olika biotoper. I takt med att gårdarna blir större finns det allt mindre tid för att genomföra mera krävande miljöinsatser på biotoper som finns utanför den brukade arealen så som på naturbeten, ängar och andra ur naturvårdssynpunkt värdefulla områden.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat bevarande av naturbeten och en ökad mångfald i jordbrukslandskapet som de behov som relaterar till fokusområde 4A. Inom miljöersättningen (M10) finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov och jordbrukare har även möjlighet att erhålla

rådgivning om landskapsvård (M02). Denna åtgärd (M07) ska stöda och förstärka genomförandet av dessa två åtgärder.

Enligt Swot-analysen kan man vidare konstatera att det under en längre tid har skett en eutrofiering av sjöar och vattnet i den åländska skärgården, delvis på grund av näringsutsläpp från jordbruket. Lösliga näringsämnen utgör jämte erosionen den största orsaken till urlakning av näringsämnen. Man konstaterar även att fosforhalten i åkermarken är fortfarande generellt hög vilket i kombination med de låga pH-värden innebär en risk för näringsläckage från jordbruket. Dessutom ses näringsbelastningen från stallgödseln som ett växande problem på grund av att husdjursproduktionen har koncentrerats till allt större enheter. Stallgödselns höga fosforinnehåll förorsakar även problem på gårdsnivå på grund av att en del av åkermarken har så höga fosforvärden att endast små mängder eller ingen stallgödsel alls kan spridas på den. De höga fosforhalten i både stallgödseln och i åkermarken gör därmed att det krävs stora spridningsarealer och gårdens egen åkermark räcker inte alltid till för en optimal spridning. Detta kan leda till att fosforhalten i åkermarken förhöjs ytterligare med ett ökat näringsläckage som följd.

Man ser en möjlighet för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna och man ser också potential för ett ytterligare ökat samarbete. Inom husdjursproduktionen och särskilt inom mjölkproduktionen har utvecklingen lett till att besättningsstorlekarna har ökat. Man kan redan nu se att behovet av att ytterligare utveckla näringens effektivitet och konkurrenskraft kommer inom den närmaste framtiden att leda till kraftigt växande besättningar. Husdjuren kommer förmodligen att koncentreras till större besättningar vilket kan innebära en växande punktbelastning.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat ett minskat näringsläckage (N och P) från jordbruket, en sänkning av fosforhalten i åkermarken, en minskad erosion och urlakning av näringsämnen från åkermark samt en förbättring av hanteringen av stallgödseln på djurgårdarna och ökat samarbete kring gödselhantering mellan djur- och växtodlingsgårdar som de behov som relaterar till fokusområde 4B. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov och jordbrukare har även möjlighet att erhålla riktad miljörådgivning (M02). Denna åtgärd (M07) ska stöda och förstärka genomförandet av dessa två åtgärder.

Enligt Swot-analysen kan man börja se en försämring av markens produktionsförmåga som främst beror på den försämrade markstrukturen och den sjunkande halten av organisk substans i åkerjorden. Trots att det åländska jordbruket generellt omfattar ett varierande inslag av olika odlingsgrödor har utvecklingen på en del enskilda gårdar av ekonomiska orsaker gått till en allt ensidigare odling med sämre växtföljder vilka i kombination leder till en försämrad markstruktur och utarmning av marken. Markstrukturen har försämrats också till följd av den begränsade tillgången på åkermark som lett till att man av ekonomiska orsaker har blivit tvungen att ha ett kortare växtföljdsomlopp där samma gröda odlas med allt kortare intervaller. Dessutom bedrivs husdjursproduktion på allt färre gårdar varför allt mindre areal tillförs stallgödsel vilken har en positiv inverkan på markstrukturen. Man ser dock möjligheter för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna vilket beräknas kunna leda till en förbättrad markstruktur på växtodlingsgårdarna.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat förbättring av markens produktionsförmåga, förbättring av markstrukturen och förbättring av vattenhushållningen som de behov som relaterar till fokusområde 4C. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov och jordbrukare har även möjlighet att erhålla rådgivning om landskapsvård (M02). Denna åtgärd ska stöda och förstärka genomförandet av dessa två åtgärder.

8.2.5.3 Omfattning, stödnivå, bidragsberättigade mottagare och, i förekommande fall, metod för beräkning av stödbelopp eller stödnivå fördelat på delåtgärd och/eller typ av insats, vid behov. För varje typ av insats krävs en specificering av stödberättigande kostnader, villkor för stödberättigande, tillämpliga belopp och stödnivåer och principer för fastställande av urvalskriterierna

8.2.5.3.1 01 Utarbetande av förvaltningsplaner för områden med högt naturvärde

Delåtgärd:

7.1 Utarbetande och uppdatering av planer för utveckling av kommuner och samhällen på landsbygden och deras grundläggande tjänster och av skydds- och förvaltningsplaner för Natura 2000-områden och andra områden med högt naturvärde

8.2.5.3.1.1 Beskrivning av insatstypen

Inom åtgärden genomförs projekt som omfattar utarbetande av skötselplaner för områden med högt naturvärde samt projekt som ökar jordbrukarnas och andra markförvaltares kännedom om de naturvärden som finns inom dessa områden.

I projekten kan ingå konsultverksamhet som syftar till utarbetande av de planer som tillhandahållits inom ramen för åtgärden samt medvetandehöjande verksamhet.

Enligt SWOT-analysen kan man konstatera att den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet riskerar minska till följd av den allmänna igenväxningen av kulturlandskapet. I behovsanalysen har man därmed konstaterat att åtgärder behöver vidtas för att stoppa denna minskning och för att vända utvecklingen till en ökning av artrikedomen i hela kulturlandskapet i allmänhet och i jordbrukslandskapet i synnerhet.

Planeringen innebär att en sakkunnig person gör upp planer med förslag till åtgärder som bästa sätt gynnar de habitat som finns inom området och presenterar förslaget för dem som äger eller på annat sätt förvaltar mark i området.

Genom att vårda ett område utgående från dess naturvärden kan rätta skötselåtgärder vidtas vilket ger en ökad miljöeffekt jämfört med de generella insatser som är ett villkor för erhållande av miljöersättning.

Insatsen bidrar i första hand till fokusområde 4A och de tematiska målen 5 och 6.

Bidraget betalas till den som genomför projektet.

8.2.5.3.1.2. Typ av stöd

Stödet beviljas som ett bidrag för ett projekt.

8.2.5.3.1.3 Länkar till annan lagstiftning

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser, artikel 65-71.

Landskapslag (2006:82) och landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning
Landskapslag (ÅFS 1994:43) och landskapsförordning om offentlig upphandling (1998:101). Den senaste ändringen i lagen gjordes genom LL om ändring av landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling (50/2007)

8.2.5.3.1.4 Stödmottagare

Offentligrättsliga och privaträttsliga organisationer såsom t.ex. föreningar, stiftelser och kommuner.
Programfinansiering beviljas inte aktörer som bedriver kommersiell näringsverksamhet.

8.2.5.3.1.5. Stödberättigade kostnader

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet utgörs bl.a. av

- lönekostnader och arvoden,
- resekostnader,
- anskaffning av köptjänster,
- kostnader för hyror,
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet.

Närmare bestämmelser för utgifters stödberättigande kommer att fastställas av Ålands landskapsregering.

8.2.5.3.1.6. Villkor för stödberättigande

Stöd kan beviljas till projekt som uppfyller målsättningarna för denna åtgärd och programmets övergripande miljömål.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet. Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens sedvanliga verksamhet till ett projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med 30.6.2025.

Stödmottagaren ska presentera en projektplan och resultatet från projektet ska kunna utnyttjas av allmänheten.

Inom åtgärden finansieras inte

- planer och utredningar som myndigheten enligt lag är skyldig att genomföra
- sökandens vedertagna verksamhet
- enskilda personers eller jordbruksföretags miljö-, energi-, avfalls- eller vattenåtgärdsprojekt
- kostnader för skötsel av de områden som ingår i projektet, inte heller kostnader för återskapande av områden.
- kostnader för projekt som finansieras via Leader

Villkoren för stödberättigande kommer att fastställas noggrannare i nationella föreskrifter.

8.2.5.3.1.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna kommer vikt att läggas på i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställs därefter av landskapsregeringen innan implementeringen av åtgärden påbörjas.

8.2.5.3.1.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer

Den offentliga finansieringen uppgår till 100% av de godkända kostnaderna. Finansieringen består till 100% av finansiering från jordbruksfonden.

Åtgärden finansieras med återhämtningspengar.

8.2.5.3.1.9. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.5.3.1.9.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärderna

Se punkt 8.2.5.4.1.

8.2.5.3.1.9.2. Begränsande åtgärder

Se punkt 8.2.5.4.2.

8.2.5.3.1.9.3 Övergripande bedömning av åtgärden

Se punkt 8.2.5.4.3.

8.2.5.3.1.10 Information som är specifik för insatsen

8.2.5.3.2 02 Utredningar av naturarvet på landsbygden och i områden med högst naturvärde samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten

Delåtgärd:

7.6 Utredningar och investeringar i samband med underhåll, restaurering och uppgradering av natur- och kulturarvet i landsbygdssamhället, på landsbygden och i områden med högt naturvärde, inbegripet socioekonomiska aspekter samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten

8.2.5.3.2.1 Beskrivning av insatstypen

Inom åtgärden genomförs projekt som omfattar utredningar och studier av områden med högt naturvärde och av tillrinningsområden till vattentäkter, vattendrag och inre havsvikar. Projektet ska verka för ökat samarbete samt ökad information om påverkande faktorer inom tillrinningsområdena, vattenskydd, återvinning av näringsämnen och användbara nya arbetsmetoder.

Inom åtgärden genomförs även projekt som ökar miljömedvetenheten hos olika aktörer inom ett område samt projekt som med hjälp av nya metoder ökar jordbrukarnas kännedom om markhälsan i sina åkrar.

I projektet kan ingå

- Områdesvisa studier för utformning av lokala miljöåtgärder inom jordbruket och informationsåtgärder om miljöåtgärder inom jordbruket,
- informations- och upplysningsverksamhet,
- inventeringsinsatser för att lista naturarvsplatser

I projekten kan ingå även konsultverksamhet som gäller utförande av de utredningar och studier som tillhandahållits inom ramen för åtgärden samt medvetandehöjande verksamhet.

Enligt SWOT-analysen kan man konstatera att den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet riskerar minska till följd av den allmänna igenväxningen av kulturlandskapet. I behovsanalysen har man därmed konstaterat att åtgärder behöver vidtas för att stoppa denna minskning och för att vända utvecklingen till en ökning av artrikedomen i hela kulturlandskapet i allmänhet och i jordbrukslandskapet i synnerhet. Vidare kan man enligt SWOT-analysen konstatera att det sker ett förhållandevis stort näringsläckage från jordbruksmark och i behovsanalysen har man därmed konstaterat att åtgärder behöver vidtas för att näringsläckaget från jordbruket ska minska.

I SWOT-analysen konstaterar man även att den organisk substans i åkerjorden har sjunkit till följd av allt ensidigare odling och i behovsanalysen konstateras att markstrukturen behöver förbättras.

Utredningarna ska ge en utökad kunskap och information om förhållandena i de olika områden så att rätta skötselåtgärder kan vidtas. Detta kommer att leda till en ökad miljöeffekt.

Insatsen bidrar i första hand till fokusområde 4A, 4B och 4C samt de tematiska målen 5 och 6.

Bidraget betalas till den som genomför projektet.

8.2.5.3.2.2. Typ av stöd

Stödet beviljas som ett bidrag för ett projekt.

8.2.5.3.2.3 Länkar till annan lagstiftning

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser, artikel 65-71.

Landskapslag (2006:82) och landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning

Landskapslag (ÅFS 1994:43) och landskapsförordning om offentlig upphandling (1998:101). Den senaste ändringen i lagen gjordes genom LL om ändring av landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling (50/2007)

8.2.5.3.2.4 Stödmottagare

Offentligrättsliga och privaträttsliga organisationer såsom t.ex. föreningar, stiftelser och kommuner. Programfinansiering beviljas inte aktörer som bedriver kommersiell näringsverksamhet.

8.2.5.3.2.5. Stödberättigade kostnader

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet utgörs bl.a. av

- lönekostnader och arvoden,
- resekostnader,
- anskaffning av köptjänster,
- kostnader för hyror,
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet.

Närmare bestämmelser för utgifters stödberättigande kommer att fastställas av Ålands landskapsregering.

8.2.5.3.2.6. Villkor för stödberättigande

Stöd kan beviljas till projekt som uppfyller målsättningarna för denna åtgärd och programmets övergripande miljömål.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet. Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens sedvanliga verksamhet till ett projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med 30.6.2025.

Stödmottagaren ska presentera en projektplan och resultatet från projektet ska kunna utnyttjas av allmänheten.

Inom åtgärden finansieras inte

- planer och utredningar som myndigheten enligt lag är skyldig att genomföra
- sökandens vedertagna verksamhet
- enskilda personers eller jordbruksföretags miljö-, energi-, avfalls- eller vattenåtgärdsprojekt
- kostnader för skötsel av de områden som ingår i projektet, inte heller kostnader för återskapande av områden.
- kostnader för projekt som finansieras via Leader

Villkoren för stödberättigande kommer att fastställas noggrannare i nationella föreskrifter.

8.2.5.3.2.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna kommer vikt att läggas på i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställs därefter av landskapsregeringen innan implementeringen av åtgärden påbörjas.

8.2.5.3.2.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer

Den offentliga finansieringen uppgår till 100% av de godkända kostnaderna. Finansieringen består till 100% av finansiering från jordbruksfonden.

Åtgärden finansieras med återhämtningspengar.

8.2.5.3.2.9. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.5.3.2.9.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärderna

Se punkt 8.2.5.4.1.

8.2.5.3.2.9.2. Begränsande åtgärder

Se punkt 8.2.5.4.2.

8.2.5.3.2.9.3 Övergripande bedömning av åtgärden

Se punkt 8.2.5.4.3.

8.2.5.3.2.10 Information som är specifik för insatsen

8.2.5.4. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.5.4.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärden

Åtgärden har inte funnits under tidigare programperioder vilket gör att det är svårt att uppskatta antalet projekt.

Urvalskriteriernas träffsäkerhet.

Bedömning av kostnadernas rimlighet.

Stödsökandens tillräcklig kännedom om förutsättningarna för beviljande av stöd.

8.2.5.4.2. Begränsande åtgärder

Begränsat antal potentiella projektägare, nära samarbete med myndigheten. Bra möjlighet för sökanden att rådgöra med myndigheten och för myndigheten att hämta tillräcklig information om projektet redan i planeringsstadiet.

8.2.5.4.3. Allmän bedömning av åtgärden

Åtgärden är nödvändig för att effektivera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet. Nya lösningar och verktyg behövs för att möta landsbygdsnes och lantbrukets miljö- och klimatutmaningar i

framtiden så att lantbruket ska kunna bidra till de utsläppsminskningar av både näringsämnen och växthusgaser som fastställts på både EU- och nationell nivå.

8.2.5.5. Metod för beräkning av belopp eller stödnivå, där detta är relevant

Bidraget beviljas på basen av projektansökans kostnadsförslag. Vid handläggningen görs en bedömning av huruvida de stödberättigade kostnaderna i kostnadsförslaget är rimliga. Bidragets maximala belopp i förhållande till de godkända kostnaderna regleras i förordning 1305/2013 och i nationella föreskrifter.

8.2.5.6. Information som är specifik för åtgärden

Definition av småskalig infrastruktur, inklusive sådan småskalig turistinfrastruktur som avses i artikel 20.1 e i förordning (EU) nr 1305/2013

Inte relevant då stöd inte beviljas till investeringar.

Om tillämpligt, särskilda undantag för att tillåta stöd till mer storskalig infrastruktur för investeringar i bredband och förnybar energi

Inte relevant då stöd inte beviljas till investeringar.

Information om tillämpningen av den tidsfrist som avses i artikel 2.3 i den delegerade förordningen nr 807/2014

Inte relevant då stöd inte beviljas till investeringar.

De miniminormer för energieffektivitet som avses i artikel 13 c i den delegerade förordningen (EU) nr 807/2014.

Inte relevant då stöd inte beviljas till investeringar.

Definition av de gränser som avses i artikel 13 e i [DA RD – C(2014)1460]

Inte relevant då stöd inte beviljas till investeringar.

8.2.5.7 Andra viktiga anmärkingar som är relevanta för att förstå och genomföra åtgärden

--

8.2.8 Samarbete (artikel 35)

8.2.8.1 Rättslig grund

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), artikel 35

Kommissionens förordning (EU) nr 807/2014

Kommissionens förordning (EU) nr 808/2014.

8.2.8.2 En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen

Samarbete är en viktig del i att stärka en hållbar utveckling över längre tid på en landsbygd och skärgård som präglas av problem som är en följd av glesa strukturer. Syftet är också att samarbeta transnationellt, inte minst i projekt enligt artikel 89 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1303/2013 och Östersjöstrategin.

Åtgärden omfattar följande underåtgärder

- 16.2. Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk.

8.2.8.3 Omfattning, stödnivå, bidragsberättigade mottagare och, i förekommande fall, metod för beräkning av stödbelopp eller stödnivå fördelat på delåtgärd och/eller typ av insats, vid behov. För varje typ av insats krävs en specificering av stödberättigande kostnader, villkor för stödberättigande, tillämpliga belopp och stödnivåer och principer för fastställande av urvalskriterierna

8.2.8.3.1 01 Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk

Delåtgärd:

16.2. Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk.

8.2.8.3.1.1 Beskrivning av insatstypen

En bibehållen eller ökad primärproduktion anses möjlig med beaktande av att förädlingsindustrin kan öka sin produktion och behöver mer råvara. Behovet av en etiskt riktig och miljömässigt hållbar produktion kommer att vara viktig bl.a. som en följd av att konsumenternas krav på insyn och kunskap om produktionsmetoder ökar. Målet är att stödja utvecklingen av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruk, livsmedel små landsbygdsföretag och att göra det möjligt för aktörerna att, som studie- eller utvecklingsprojekt eller genom investering, inom ramen för prioriteringarna i programmet möjliggöra testning av nya verksamheter eller produkter.

Utvecklingen ska ske inom jordbruks-, trädgårds- och livsmedelssektorerna. Stöd kan också ges till transnationella samarbeten och inrättande av innovationsgrupper. Stöd kan endast beviljas till stödberättigande utgifter som beskrivs här. De projekt som beviljas finansiellt stöd kommer ytterligare att regleras av de prioriteringar som kommer att fastställas genom beslut av landskapsregeringen.

Stöd kommer att beviljas både för samarbetsprojekt och till enskilda aktörer. Resultatet från projekt ska spridas i enlighet med artikel 35.4 förordning (EU) nr 1305/2013, dock med förbehåll för lagstiftning inom offentlighet och sekretess.

Stödmottagare som är offentliga organisationer ska följa lagen om offentlig upphandling.

Åtgärden bidrar primärt till fokusområde 3A (Förbättra primärproducenternas konkurrenskraft genom att på ett bättre sätt integrera dem i livsmedelskedjan med hjälp av kvalitetssystem, skapa mervärde för jordbruksprodukter, säljfrämjande åtgärder på lokala marknader och inom korta leveranskedjor, producentgrupper och producentorganisationer samt branschorganisationer)

Fokusområde 3A, För ökad konkurrenskraft genom kort livsmedelskedja och försäljning av livsmedel på lokala marknader för jordbruksprodukter samt för bättre djurvälstånd.

Ett samlat grepp där hela livsmedelskedjan ingår, med åländsk livsmedelsproduktion i centrum, är viktigt för att nå livsmedelsstrategins mål. Stöd beviljas till innovativa åtgärder för att korta livsmedelskedjan, digitalisering och säljfrämjande åtgärder.

I Swot-analysen konstateras att primärproduktion och livsmedelsförädling har ett starkt beroendeförhållande och möjligheter att optimera produktion samt försäljning.

Sekundärt bidrar åtgärden till fokusområdena 2A och 6B.

Fokusområde 2a, för ökad konkurrenskraft för jordbruk- och trädgårdsnäringen

Stöd kan beviljas till projekt för att stärka konkurrenskraften i alla driftsgrenar inom jordbruk och trädgårdsnäring. Det kan vara att utveckla byggnadslösningar, produktionsstyrning, produktionsuppföljning, uppfödning- och odlingsmetoder, samt för jordbruksprodukternas kvalitet och digitaliseringsprojekt.

Stöd kan beviljas till samarbeten som bidrar till att stärka landsbygdens och skärgårdens näringsliv, för hållbar mat, projekt för att utveckla förädlingsmetoder, nya produkter, arbetsprocesser och verktyg för att hitta nya marknadskanaler och nya marknader. Stöd kan beviljas till utveckling av produkter, processer och tekniker som syftar till att stärka konkurrenskraften för de små företagen i livsmedelsbranschen samt till projekt som kan bidra till tillväxt i hela livsmedelskedjan och på så sätt skapa fler arbetstillfällen.

Fokusområde 6B, för lokal serviceutveckling

Projekten ska främja en god tillgång till lokal service för medborgare och företag och därmed skapa förutsättningar för människor och företag att bo på hela Åland. Stöd kan beviljas till samarbetsprojekt som utvecklar regionala och lokala processer och strategiska arbetsätt som bidrar till förankring och delaktighet för en fungerande servicestruktur på landsbygden och i skärgården. Stöd kan beviljas till utveckling av distributions- och logistiklösningar, för att överbygga problem som uppstår till följd av långa transporter av små volymer av varor. Stöd kan beviljas till projekt för samarbete mellan lokala föreningar, företagare och organisationer. Stöd kan också beviljas till projekt som initieras och genomförs av enskilda organisationer och företag under förutsättning att resultatet är av allmännyttig karaktär och kommer fler till del. Projekten kan också innehålla samarbeten mellan olika näringar med koppling till upplevelser på landsbygden som mat och turism

Detaljer som regleras i nationella beslut

Detaljer regleras i landskapsregeringens beslut om stöd och stödbara utgifter. Dessa är detaljerade regler om villkor, begränsning av vilka investeringar som kan få stöd, schabloner, stödnivåer och stöd tak, regler om ansökan om stöd och utbetalning, regler om handläggning, utbetalning och kontroller, återkrav och överklaganden.

8.2.8.3.1.2. Typ av stöd

Stödet beviljas som ett bidrag för ett projekt. Investeringarna följer regler om statligt stöd. Investeringar får inte påbörjas innan beslut fattats av landskapsregeringen.

8.2.8.3.1.3 Länkar till annan lagstiftning

- Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser, artikel 65-71.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013
- Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 640/2014
- Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014
- Landskapslag (2006:82) och landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning
- Landskapslag (ÅFS 1994:43) och landskapsförordning om offentlig upphandling (1998:101)
- Den senaste ändringen i lagen gjordes genom LL om ändring av landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling (50/2007)
- Landskapslag (ÅFS 2007:63) om finansiering av landsbygdsnärings

Landskapsregeringen försäkrar att dubbelfinansiering inte kommer att förekomma. Dubbelfinansiering undviks genom att all ärenden handläggs inom samma avdelning på landskapsregeringen och ansökningar och stödmottagare hanteras i samma dokumentregister.

8.2.8.3.1.4 Stödmottagare

Myndigheter, kommuner och företag samt enskilda aktörer.

8.2.8.3.1.5. Stödberättigade kostnader

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet utgörs bl.a. av

- lönekostnader och arvoden,
- resekostnader,
- anskaffning av köptjänster,
- kostnader för hyror,
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet.
- eget arbete för att genomföra projektet
- för rimliga investeringskostnader får stödet beviljas som ett engångsbelopp

Närmare bestämmelser för utgifters fastställs av Ålands landskapsregering.

Till stödberättigande kostnader hör inte mervärdesskatt som inte kvarstår som en slutgiltig utgift för sökande.

8.2.8.3.1.6. Villkor för stödberättigande

Stöd kan beviljas till projekt som uppfyller målsättningarna för denna åtgärd och programmets övergripande mål.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet. Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens löpande verksamhet och projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med

30.6.2025. Stödmottagaren ska presentera en projektplan och resultatet från projektet ska kunna tillgängliggöras. Innovationsgruppen ska ha ett samarbetsavtal. Stöd får inte beviljas till forskning.

Inom åtgärden finansieras inte

- planer och utredningar som enligt lag skall genomföras
- sökandens vedertagna verksamhet
- kostnader för projekt som finansieras via Leader
- Stöd beviljas inte till forskning
- Stöd beviljas inte för begagnade maskiner eller utrustning

Villkoren för stödberättigande kommer att fastställas noggrannare i nationella föreskrifter.

8.2.8.3.1.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna kommer vikt att läggas på i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Urvalskriterierna skall fastställas av landskapsregeringen innan implementeringen av åtgärden påbörjas. Urvalskriterierna bygger på SWOT analysen och samhällsekonomiska och miljömässiga grunder. Stöd får inte ha en snedvridande inverkan på konkurrenssituationen. Kommer att rangordna ansökningar i enlighet med ett poängsystem med 1-3 poäng per fyra olika urvalskategorier, enl. följande:

Urvalskriterierna och deras prioriteringar är följande:

- 1) I vilken utsträckning projektet genomför strategin och målen för Ålands landsbygdsprogram (30 %)
- 2) 2) vad är projektets kostnadseffektivitet (20 %)
- 3) i vilken utsträckning bidrar projektet till försörjningsutvecklingen, projektets kvalitet och effektivitet (30 %)
- 4) i vilken utsträckning projektet främjar partnerskap och engagemang (20 %)

För varje kriterium punkt, kan projektet poäng mellan 0 och 3 poäng. Projektet måste få minst en poäng från punkt 1 för att kunna få tillgång till urvalsprocessen. Poäng skall ges för de projekt som skall bedömas med en viktad minimipoäng på minst 1,1 poäng.

8.2.8.3.1.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer

Den offentliga finansieringen uppgår till maximalt 90 % av de godkända kostnaderna. Finansieringen består av 100 % finansiering från jordbruksfonden.

Åtgärden finansieras med återhämtningspengar.

Stöd beviljas inte till ansökningar med mindre än 2 000 euro stödberättigande utgifter.

Om ett projekt stöder en åtgärd eller investering som finansieras genom en annan åtgärd (t.ex. investeringar i fysisk egendom, utbildning och information, demonstrationsverksamhet) skall stödnivån ligga på nivån för den berörda åtgärden.

8.2.8.3.1.9. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.8.3.1.9.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärderna

Se punkt 8.2.8.4.1.

8.2.8.3.1.9.2. Begränsande åtgärder

Se punkt 8.2.8.4.2.

8.2.8.3.1.9.3 Övergripande bedömning av åtgärden

Se punkt 8.2.8.4.3.

8.2.8.3.1.10 Information som är specifik för insatsen

Se punkt 8.2.8.6

8.2.8.4. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.8.4.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärden

Åtgärden har inte funnits under tidigare programperioder vilket gör att det är svårt att uppskatta antalet projekt.

Urvalskriteriernas träffsäkerhet.

Bedömning av kostnadernas rimlighet.

Stödsökandens tillräcklig kännedom om förutsättningarna för beviljande av stöd.

8.2.8.4.2. Begränsande åtgärder

Begränsat antal potentiella projektägare. Småskaligheten på Åland, ö-läge kräver mer insats vid samarbete med forskningsinstitutioner.

8.2.8.4.3. Allmän bedömning av åtgärden

Stödet kommer att stimulera till ökad produktion och konkurrenskraft. Stödet kommer att bidra till ett fortsatt livskraftigt livsmedelskluster. Alla stödformer administreras från landskapsregeringens näringsavdelning. Stödet kommer att föra in ny teknik, digitalisering, innovativa lösningar, öka lönsamheten och förbättra produktiviteten av livsmedel. Åtgärden kommer även att öka förädlingsgraden och på så sätt lindra bördan av transportkostnader som alltid är en börda för företagandet p.g.a. ö-läget.

8.2.8.5. Metod för beräkning av belopp eller stödnivå, där detta är relevant

Bidraget beviljas på basen av projektansökans kostnadsförslag. Vid handläggningen görs en bedömning av huruvida de stödberättigade kostnaderna i kostnadsförslaget är rimliga. Bidragets maximala belopp i förhållande till de godkända kostnaderna regleras i förordning 1305/2013 och i nationella föreskrifter. Stödnivån kan variera beroende på projektets karaktär och allmännyttan.

8.2.8.6. Information som är specifik för åtgärden

Pilotprojekt: Ett projekt som genomför en undersökning, ett experiment, en utvärdering av en ny lösning, en studie inför en investering eller en förutsättningsskapande insats, exempelvis som en del i en utvecklingsprocess. Projektet ska vara nytt och utvecklande inom något ämne eller geografiskt område.

8.2.5.7 Andra viktiga anmärkningar som är relevanta för att förstå och genomföra åtgärden